

1.8

๒๑

3

โอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตาม  
ประเภทโรงเรียน สถานภาพส่วนตัว และผลการเรียน  
ของนักเรียนในภาคกลาง

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
ดุสิต 23 พระโขนง กรุงเทพฯ ๑๑ โทร. 3๑21676. 3๑16068

ปริญญานิพนธ์

ของ

สถาพร ชันโต

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า  
ปริญญามหาบัณฑิต  
สิงหาคม 2521

73034

3 ม.ค. 2522

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาอนุญาตให้พ้นจากพันธบัตรนี้แล้ว  
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต  
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

อ. ธีรพร วัฒนกุล

ประธาน

อ. ธีรพร วัฒนกุล

กรรมการ

อ. ธีรพร วัฒนกุล

กรรมการ

## ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำและช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก ศาสตราจารย์ ดร.อารี สัมพันธวี อาจารย์ ดร.ประพนธ์ เจียรกุล และ อาจารย์ ศศิธร สุวรรณสุข ที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และให้คำปรึกษาแนะนำในการเขียน ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ นอกจากอาจารย์ที่กล่าวแล้วยังได้รับความอนุเคราะห์ในด้านกระตือรือร้น จาก อาจารย์ ชงค์ วงษ์จันทร์ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ, อาจารย์ใหญ่ คณะครู และนักเรียนต่าง ๆ ที่ได้ให้ความสะดวก และช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณประยงค์ ฐานอย คุณอุคม ภูประทีฐ ที่ดำเนินการร่วมกัน มาโดยตลอด จนทำให้การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี.

สถาพร ชันโต

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับการสนับสนุน

จาก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับชาติ

## สารบัญ

| บทที่                                       | หน้า |
|---------------------------------------------|------|
| 1    บทนำ .....                             | 1    |
| ภูมิหลัง .....                              | 5    |
| ความมุ่งหมายของการวิจัย .....               | 5    |
| ความสำคัญของการวิจัย .....                  | 5    |
| ขอบเขตของการวิจัย .....                     | 5    |
| ขอบเขตงบประมาณ .....                        | 7    |
| คำนิยามศัพท์เฉพาะ .....                     | 8    |
| สมมติฐานในการวิจัย .....                    | 11   |
| 2    เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....   | 13   |
| 3    วิธีการดำเนินการวิจัย .....            | 28   |
| การเลือกกลุ่มตัวอย่าง .....                 | 28   |
| เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ..... | 32   |
| วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล .....                  | 33   |
| การจัดกระทำกับข้อมูล .....                  | 35   |
| การวิเคราะห์ข้อมูล .....                    | 35   |
| 4    ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....             | 37   |
| สัญญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .....  | 37   |
| ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....                  | 39   |

|   |                                                 |     |
|---|-------------------------------------------------|-----|
| 5 | สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ .....              | 88  |
|   | ความมุ่งหมายในการวิจัย .....                    | 88  |
|   | วิธีดำเนินการวิจัย .....                        | 88  |
|   | เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล .....         | 88  |
|   | การรวบรวมข้อมูล .....                           | 89  |
|   | การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ..... | 89  |
|   | สรุปผลการวิจัย .....                            | 89  |
|   | อภิปรายผล .....                                 | 96  |
|   | ข้อเสนอแนะ .....                                | 104 |
|   | บรรณานุกรม .....                                | 109 |
|   | ภาคผนวก .....                                   | 114 |
|   | บทคัดย่อ .....                                  |     |

## บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

|   |                                                                                                                                                                                                                            |    |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1 | แสดงรายชื่อโรงเรียน จังหวัด และจำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง .....                                                                                                                                                  | 30 |
| 2 | แสดงเกณฑ์จำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2519<br>ในภาคกลาง จำแนกตามประเภทของโรงเรียน .....                                                                                                            | 39 |
| 3 | แสดงกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลาง<br>จำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่กำลังเรียนอยู่ และโรงเรียนที่จบชั้น<br>มัธยมศึกษาปีที่ 3 มา .....                                                  | 40 |
| 4 | เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังศึกษา<br>ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับประชากร เมื่อพิจารณาถึงประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มา .....                            | 41 |
| 5 | เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียน<br>ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์<br>เมื่อพิจารณาถึงประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มา ..... | 43 |
| 6 | แสดงจำนวนประชากรชายในภาคกลางที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ที่มิงงานท่า<br>จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่ประกอบ .....                                                                                                                 | 45 |
| 7 | แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับอาชีพของบิดาที่นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4<br>ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลาง ทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ..                                                                  | 47 |
| 8 | เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4<br>กับเกณฑ์ประชากร เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบของบิดาที่นักเรียน .....                                                                            | 48 |
| 9 | เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียน<br>ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์<br>เมื่อพิจารณาถึงอาชีพบิดาของนักเรียน .....                                  | 50 |

|    |                                                                                                                                                                                            |    |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 10 | แสดงเกณฑ์รายได้ประชากรในภาคกลาง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน .....                                                                                                                               | 52 |
| 11 | แสดงกลุ่มตัวอย่าง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในโรงเรียนรัฐบาล<br>และโรงเรียนราษฎร์ จำแนกตามรายได้ของครอบครัวของนักเรียน .....                                                    | 53 |
| 12 | เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน<br>ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ประชากร<br>เมื่อพิจารณาถึงรายได้ของครอบครัว .....                          | 54 |
| 13 | เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน<br>ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และ<br>โรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาถึงรายได้ของครอบครัวนักเรียน ..... | 56 |
| 14 | แสดงเกณฑ์ประชากรอายุ 40 ปีขึ้นไป ที่เกี่ยวกับการศึกษาของบิดา<br>โดยทั่วไปในภาคกลาง .....                                                                                                   | 58 |
| 15 | แสดงกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520<br>ภาคกลาง จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา .....                                                                            | 60 |
| 16 | เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียน<br>ที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ประชากร<br>เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของบิดา .....                    | 61 |
| 17 | เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียน<br>ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และ<br>โรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของบิดา ..... | 63 |
| 18 | แสดงกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520<br>ในภาคกลาง จำแนกตามจำนวนพี่น้องในครอบครัว .....                                                                        | 66 |

|    |                                                                                                                                                                                                                               |    |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 19 | เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียน<br>ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 , โรงเรียนรัฐบาล และ<br>โรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาลงจำนวนพี่น้องในครอบครัว .....                                   | 67 |
| 20 | แสดงกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520<br>ในภาคกลาง จำแนกตามการมีพี่เรียนหรือเคยเรียนในโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ .....                                                            | 69 |
| 21 | เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียน<br>ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและ<br>โรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาลงการมีพี่เรียนหรือเคยเรียนอยู่<br>ในโรงเรียนประเภทเดียวกัน ..... | 71 |
| 22 | แสดงเกณฑ์ประชากรในภาคกลาง จำแนกตามภูมิลำเนาในเขตเทศบาล<br>สุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาล สุขาภิบาล .....                                                                                                                           | 73 |
| 23 | แสดงกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520<br>ในภาคกลาง จำแนกตามภูมิลำเนาของนักเรียน .....                                                                                                        | 74 |
| 24 | เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน<br>ที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ประชากร<br>เมื่อพิจารณาลงลักษณะภูมิลำเนา .....                                                                   | 75 |
| 25 | เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน<br>ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และ<br>โรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาลงภูมิลำเนาของนักเรียน .....                                          | 76 |
| 26 | แสดงเกณฑ์ประชากรที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2519<br>ในเขตจังหวัด ลพบุรี และนนทบุรี จำแนกตามผลการเรียนของนักเรียน .....                                                                                              | 78 |

- 27 . แสดงกลุ่มตัวอย่างของนัก เรียนที่กำลัง เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4  
ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลาง จำแนกตามผลการ เรียน  
ของนัก เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ..... 79
- 28 เปรียบ เทียบความแตกต่างระหว่างสัปดาห์กลุ่มตัวอย่างของนัก เรียน  
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ประชากร เมื่อพิจารณาถึงผลการ เรียน  
ของนัก เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ..... 80
- 29 เปรียบ เทียบความแตกต่างระหว่างสัปดาห์ของกลุ่มตัวอย่างนัก เรียน  
ที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและ  
โรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาถึงผลการ เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ..... 82
- 30 แสดงกลุ่มตัวอย่างซึ่ง เป็นนัก เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520  
ในภาคกลาง จำแนกตามการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรม  
ในโรงเรียนเดิมของนัก เรียน ..... 84
- 31 เปรียบ เทียบความแตกต่างระหว่างสัปดาห์กลุ่มตัวอย่างของนัก เรียน  
ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ และ  
โรงเรียนรัฐบาล เมื่อพิจารณาถึงการ เข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรม  
ในโรงเรียนเดิมของนัก เรียน ..... 86

## ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศจะสำเร็จด้วยดีขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือ การศึกษา การศึกษามีหน้าที่พัฒนากำลังคนเพื่อไปพัฒนาประเทศ (วิญญู ธิวิเชียรโชติ, 2515 : 37) กำลังคนจึงมีบทบาทสำคัญมากในการพัฒนาประเทศ การขาดแคลนทุนมีข้ออุปสรรคต่อความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างเฉียบ การขาดแคลนความชำนาญ และบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสมในทุกๆ ระดับเป็นข้อเสียเปรียบอย่างมากสำหรับประเทศที่กำลังเร่งรัดพัฒนา การมีกำลังคนที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสมในด้านต่าง ๆ มาแล้วอย่างเพียงพอในทุกๆ ระดับนั้นเป็นทรัพยากรอันมีค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ และความสามารถในการผลิตของประเทศ ถ้าทรัพยากรกำลังคนของประเทศมีคุณภาพต่ำ หรือมีระยะการว่างงานนาน การสูญเสียทางเศรษฐกิจย่อมจะมีขึ้น และเป็นภาระแก่สังคมด้วย (พร้อม พานิชภักดิ์, 2513 : 39)

ในปัจจุบันตามแผนการศึกษาแห่งชาติได้แบ่งการศึกษาเป็น 4 ระดับคือก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยกล่าวถึงการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาว่าเป็นการศึกษาหลังระดับประถมศึกษาที่มุ่งให้ผู้นเรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดเพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2520 : 7 - 8)

ด้วยเหตุนี้การมัธยมศึกษาจึงจำเป็นและสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นระดับการศึกษาที่มุ่งสร้างชนชั้นกลางของประเทศเพื่อให้เป็นประชากรที่มีประสิทธิภาพทั้งในแง่สติปัญญา ความรู้ ความสามารถในการผลิต และใช้แรงงาน ตลอดจนลักษณะนิสัยต่าง ๆ อันเอื้ออำนวยให้การใช้ความรู้ และสติปัญญาที่มีอยู่ในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดความเจริญและมั่นคงของชาติสืบไป (พนัส หันนาคินทร์, 2519 : 3)

นอกจากนี้ กร.กอ สวัสดิพิณชัย (กอ สวัสดิพิณชัย, 2513 : 7) ได้กล่าวเกี่ยวกับการมัธยมศึกษาว่า "การมัธยมศึกษาเป็นระดับการศึกษาที่มีความสำคัญที่สุด เป็นระดับการศึกษาที่ผลิตคนระดับกลางออกมาเพื่อสนองความต้องการของประเทศชาติ และประเทศจะพัฒนาเศรษฐกิจไม่ได้สำเร็จถ้าหากว่าไม่ทำการพัฒนาการศึกษาเสียก่อน การศึกษาระดับมัธยมศึกษาจึงน่าจะเป็นการศึกษาที่ต้องรับผิดชอบต่ออนาคตของประเทศอย่างแท้จริง" เกี่ยวกับเรื่องนี้ บรรจง ชูสกุลชาติ (บรรจง ชูสกุลชาติ, 2517 : 21) ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า "หากประเทศไทยมีกำลังคนระดับกลางอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถสนองการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศแล้วก็จะสามารถทำลายช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวยที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้มาก อันเป็นผลทำให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาความเป็นไททางเศรษฐกิจของชาติได้"

แนวนโยบายการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2520 : 4) กำหนดไว้ว่า "รัฐพึงจัดและส่งเสริมการมัธยมศึกษาเพื่อประกันความเสมอภาคในโอกาสที่จะเข้ารับการศึกษาระดับนี้ของพลเมือง โดยจัดให้สอดคล้องและสนองความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลอดจนให้มีส่วนร่วมในการทำงาน" จึงเป็นที่ประจักษ์แน่ชัดว่า หลักการจัดการศึกษาแนวใหม่ในระดับมัศึกษาคำนึงถึงการให้โอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกัน และการให้การศึกษาสำหรับทุกคนซึ่งเป็นหลักการของประชาธิปไตยในการศึกษา (วิฑูรย์ อุปถัมภ์, 2517 : 19)

อย่างไรก็ตามการศึกษาในระดับมัศึกษานั้นไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ ดังนั้นการเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาจึงเป็นไปตามสถานภาพส่วนบุคคลของผู้เรียน และของสังคม ซึ่งสภาพของสังคมที่กล่าวมานั้นได้แก่ การมีโรงเรียนยังไม่เพียงพอต่อความต้องการในด้านการศึกษาของเยาวชน ตลอดจนการมีโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ซึ่งในต่างจังหวัดมาตรฐานของโรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่ยังสู้โรงเรียนรัฐบาลไม่ได้ จากสภาพของสังคมดังกล่าวนี้เป็นสิ่งบีบบังคับให้คนแย่งชิงโอกาสในการเรียนต่อ ปัญหาจึงมีอยู่ว่าในสภาพสังคมเช่นที่เป็นอยู่นี้สภาพส่วนบุคคลของผู้เรียนมีปัจจัยอะไรบ้างที่จะส่งผลให้เขามีโอกาสดีกว่า คนอื่นในการได้เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เท่าที่มีการค้นคว้าหรือวิจัยกันมาในต่างประเทศพบว่าผู้ที่ได้เข้าศึกษาในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมดีและอยู่ในเมืองจะมีโอกาสได้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมากกว่าผู้ที่เคยเรียนอยู่ในโรงเรียนที่อยู่ในชนบทและมีสภาพแวดล้อมต่ำกว่า (Jencks, 1971 : 71) นอกจากนี้ กิล วอล์ฟเฟิล (Wolfe, 1969 : 234) พบว่าคุณภาพของสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนจัดให้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเข้าศึกษาต่อในระดับสูงของนักเรียน

ในประเทศไทยมีการศึกษาเรื่องนี้บ้าง เช่น การศึกษาของ คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา ซึ่งปรากฏว่าเด็กนักเรียนในชนบทยังมีโอกาสที่จะเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา น้อยกว่าที่ควรมาก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนระดับนี้ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในส่วนกลางและในตัวเมืองที่มีประชากรหนาแน่น จึงปรากฏว่า เด็กในชนบทห่างไกลที่มีฐานะยากจนมีโอกาสดูแลศึกษาต่อน้อย นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มักมาจากครอบครัวที่มีฐานะดีและอยู่ในเมือง ดังปรากฏในจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในส่วนกลางมีโอกาสดูแลการศึกษามากที่สุดคือ มีจำนวนถึงร้อยละ 5.11 ของประชากร ในขณะที่กำแพงเพชรมีเพียงร้อยละ 0.58 ของประชากรเท่านั้นซึ่งแสดงให้เห็นความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างยิ่ง (คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, 2518 : 64) นอกจากนี้ สมใจ หอมเย็น (สมใจ หอมเย็น, 2514 : 166) พบว่าตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อความไม่เสมอภาคทางการศึกษานี้มักจะมาจากความยากลำบากทางกายภาพของประชาชน คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับสูงจะมีโอกาสได้ศึกษาต่อและมักจะประสบผลสำเร็จไ้มากกว่าคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า นอกจากนี้แล้วสภาพแวดล้อมและสถานภาพของส่วนตัวบางประการก็ยังมีผลต่อความไม่เสมอภาคการได้ศึกษาต่ออีกด้วยเช่น ทัศนคติของบิดามารดา ที่มีผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของบุตรและภุมิลาเนา ซึ่งนับว่ามีส่วนในสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนไม่น้อย จะเห็นได้จากท้องถื่นที่ห่างไกลความเจริญ ไร้ภาษาพื้นเมือง สภาพโรงเรียนไม่ได้รับการเอาใจใส่ช่วยเหลือจากรัฐอย่างเพียงพอ อุปกรณ์ไม่พร้อม ขาดครูที่มีคุณวุฒิ และขาดประสบการณ์การสอน ผู้เรียนขาดสนใจ จึงเป็นสาเหตุให้นักเรียนเหล่านั้นจะมีโอกาสประสบผลสำเร็จในการเรียนน้อยมาก

นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ทำการวิจัยในเรื่องนี้อีกบ้างแต่ก็เป็นการวิจัยอย่างกว้าง ๆ มิได้ทำการวิจัยให้แน่ชัดลงไปว่ามีองค์ประกอบอย่างไรบ้างที่ส่งผลต่อโอกาสการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยที่จำกัดขอบเขตเฉพาะภาคกลาง, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ ยังไม่มีผู้ใดกระทำการศึกษา ดังนั้นจึงน่าจะเป็นสิ่งจำเป็นเพราะแต่ละภาคอาจมีลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคมที่ไม่เหมือนกัน

จุดมุ่งหมายของการศึกษา เรื่องนี้คือการจะทราบว่าท้ายที่สุดสภาพสังคมอย่างที่เป็นอยู่ในภาคกลางของประเทศไทยซึ่งกำหนดสภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เป็นอยู่อย่างปัจจุบันนี้มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลประเภทใดบ้าง ที่จะส่งผลต่อความแตกต่างของโอกาสการได้เข้าศึกษาแล้วเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปัจจัยดังกล่าวผู้วิจัยได้หยิบยกมาเท่าที่จะสามารถศึกษาได้ดังต่อไปนี้

- ก. ปัจจัยที่เกี่ยวกับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจบมา
- ข. ปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของนักเรียน แบ่งออกได้ดังนี้
  - อาชีพบิดาของนักเรียน
  - รายได้ของครอบครัว
  - การศึกษาของบิดามารดา
  - จำนวนพี่น้องในครอบครัว
  - การมีพี่เรียนหรือไม่เคยเรียนในโรงเรียนที่กำลังเรียนอยู่
  - ภูมิลำเนาของนักเรียน
  - การเข้าร่วมกิจกรรม

ค. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากปัจจัยที่กล่าวข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเรื่องนั้นมาศึกษาอย่างละเอียดว่าปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อโอกาสในการเข้าศึกษาต่อของนักเรียน เพื่อที่จะหาคำตอบในปัจจัยเหล่านั้น และจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปประกอบการพิจารณาและวางแผนการศึกษาได้ถูกต้อง เพื่อที่จะก่อให้เกิดความเสมอภาคในโอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียนโดยทั่วกัน

### ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาสิ่งต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของโอกาสการศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่อาจจะ  
เป็นผลมาจากการ เรียนสำเร็จจากโรงเรียนต่างประเภทกันในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสการ เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4  
กับสถานภาพส่วนตัวของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ในภาคกลาง
3. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของโอกาสการ เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่อาจ  
จะเป็นผลมาจากผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

### ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการ วิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ทราบถึงองค์ประกอบบางประการที่เกี่ยวข้องกับโอกาส  
ของนักเรียนในการ เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อันจะเป็นประโยชน์สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น  
ในการจัดบริการแนะแนว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการกำหนดแนวทางในการรับ  
นักเรียนเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการ วิจัยดังนี้คือ

1. การศึกษาครั้งนี้จะกระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แยกประเภท  
โรงเรียน

1.1 โรงเรียนรัฐบาล

1.2 โรงเรียนราษฎร์

2. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จัดกระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520

3. โรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างสุ่มมาจากจังหวัดในภาคกลางที่มีทั้งโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาล เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รวม 8 จังหวัดคือ

เขตการศึกษา 1 ได้แก่

จังหวัดนนทบุรี

จังหวัดนครปฐม

เขตการศึกษา 5 ได้แก่

จังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดราชบุรี

เขตการศึกษา 6 ได้แก่

จังหวัดลพบุรี

จังหวัดอยุธยา

เขตการศึกษา 12 ได้แก่

จังหวัดฉะเชิงเทรา

จังหวัดชลบุรี

4. ตัวแปรที่จะศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

#### 4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ก. ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มา

1. โรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด
2. โรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ
3. โรงเรียนราษฎร์

ข. สถานภาพส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่

1. อาชีพบิดา (มกราคม)
2. รายได้ของบิดา (มกราคม)
3. ระดับการศึกษาบิดา (มกราคม)
4. จำนวนพี่น้อง
5. การมีพี่เรียนหรือเคยเรียนอยู่ในโรงเรียน
6. ภูมิฐานะ
7. การเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิม

ค. ผลการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

การได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนจำแนกเป็น

1. การได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล
2. การได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ในภาคกลาง ปีการศึกษา 2520 เพราะเชื่อว่านักเรียนในปีการศึกษา 2520 ย่อมไม่แตกต่างไปจากนักเรียนปีการศึกษาอื่น เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาศึกษา
2. การทดสอบสมมุติฐานทุกข้อกำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ .01

### คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. โอกาสในการเข้าศึกษาต่อ หมายถึง การที่นักเรียนได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ในภาคกลาง โดยเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่ได้ศึกษา ทั้งนี้โดยเทียบสัดส่วนกับสภาพความเป็นจริงของประชากรในภาคกลาง
2. ประเภทของโรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาซึ่งนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่
  - 2.1 โรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด
  - 2.2 โรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ
  - 2.3 โรงเรียนราษฎร์
3. สถานภาพส่วนตัวของนักเรียน หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ทางด้านครอบครัว สังคม และเศรษฐกิจของนักเรียน ซึ่งแยกได้ดังนี้คือ
  - 3.1 อาชีพบิดา (มารดา) หมายถึง ลักษณะการประกอบอาชีพของบิดา ในกรณีที่ไม่มีบิดา ให้ถืออาชีพของมารดาหรือผู้ปกครอง ซึ่งลักษณะของอาชีพหรือตามลักษณะการแบ่งอาชีพของ UNESCO แบ่งออกเป็น 6 ประเภท (อ้างจาก ประพนธ์ เจียรกุล, 1976 : 63) ได้แก่
    - 3.1.1 กลุ่มอาชีพชั้นสูงและนักบริหาร ได้แก่ แพทย์ วิศวกร ข้าราชการระดับหัวหน้าแผนกขึ้นไป รวมทั้งอาจารย์ที่ได้รับปริญญา
    - 3.1.2 กลุ่มนักธุรกิจ อุตสาหกรรม นายธนาคาร นายห้างใหญ่ คหบดี
    - 3.1.3 กลุ่มพ่อค้าธรรมดา เจ้าของร้านค้า
    - 3.1.4 เสมียน ลูกจ้างมีเงินเดือน รวมทั้งข้าราชการชั้นประทวน
    - 3.1.5 เกษตรกร ได้แก่ ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่
    - 3.1.6 กรรมกรไม่มีทักษะ ได้แก่ การโรง สานล่อ กรรมกรรับจ้าง

3.2 รายได้ของบิดา (มารดา) หมายถึง รายได้ต่อเนื่องของบิดามารดาด้วยกัน รายได้ของบิดาหรือมารดาในกรณีที่ประกอบอาชีพเพียงคนเดียว ส่วนในกรณีที่ไม่มีบิดามารดาให้ถือเอา รายได้ของผู้ปกครองแทน

จำแนกออกเป็นระดับดังนี้คือ

- 3.2.1 ต่ำกว่าเดือนละ 1,000 บาท
- 3.2.2 เกินกว่า 1,000 บาท แต่ไม่เกิน 2,000 บาท
- 3.2.3 เกินกว่า 2,000 บาท แต่ไม่เกิน 3,000 บาท
- 3.2.4 เกินกว่า 3,000 บาท แต่ไม่เกิน 5,000 บาท
- 3.2.5 เกินกว่า 5,000 บาท

3.3 ระดับการศึกษาบิดา (มารดา) ให้ถือเอา ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาหรือมารดา คนใดคนหนึ่ง เป็นเกณฑ์ ในกรณีที่ไม่มีบิดามารดาให้ถือเอา ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยแยก ระดับ ดังนี้คือ

- 3.3.1 ไม่จบ ป.4
- 3.3.2 จบ ป.4 แต่ไม่เกิน ป.7
- 3.3.3 จบ ป.7 แต่ไม่เกิน ม.ศ.3
- 3.3.4 จบ ม.ศ.3 แต่ไม่เกิน ม.ศ.5
- 3.3.5 จบ ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า เช่น ป.กศ., ป.ป. อาชีวศึกษา
- 3.3.6 จบอนุปริญญา หรือเทียบเท่า เช่น ป.ม., ปวส.
- 3.3.7 จบปริญญาตรี
- 3.3.8 จบสูงกว่าปริญญาตรี

3.4 จำนวนพี่น้อง หมายถึง จำนวนพี่น้องร่วมบิดา-มารดาเดียวกัน แบ่งเป็น

- 3.4.1 ไม่เกิน 4 คน
- 3.4.2 เกินกว่า 4 คน ขึ้นไป

3.5 การมีพี่เรียนหรือเคยเรียนในโรงเรียน หมายถึง พี่ร่วมบิดามารดาเดียวกัน กับนักเรียนเคยเรียนหรือกำลังเรียนในโรงเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ในปัจจุบัน

3.6 ภูมิลำเนา หมายถึง ถิ่นฐานที่อยู่เดิมของนักเรียนอันเป็นที่อยู่ถาวร แบ่งออกเป็น

3.6.1 ในเมือง หมายถึง สถานที่ตั้งบ้านเรือนของนักเรียนภายในเขตเทศบาล สุขาภิบาล หรือห่างจากเทศบาลในรัศมี 1 กิโลเมตร

3.6.2 ชนบท หมายถึง สถานที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่นอกรัศมี 1 กิโลเมตร จากเขตสุขาภิบาล และเทศบาล

3.7 การเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิม หมายถึง การที่นักเรียนเคยเข้าร่วม โดยมีบทบาทหรือตำแหน่งในกิจกรรมของโรงเรียนที่จบมา เช่น เป็นหัวหน้าชั้น ประธานชุมนุม เป็นนักกีฬา ของโรงเรียน เป็นต้น

3.8 ผลการเรียนของนักเรียน หมายถึง เปอร์เซนต์ หรือเกรดในใบสุทธิของนักเรียน ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2519

จำแนกเป็นได้ดังนี้คือ

3.8.1 ในกรณีที่โรงเรียนใช้ระบบหน่วยกิต

- ก. มากกว่า 3.00 – 4.00 ถือเป็นกลุ่มสูง
- ข. ระหว่าง 2.49 – 3.00 ถือเป็นกลุ่มกลาง
- ค. ต่ำกว่า 2.49 ลงมา ถือเป็นกลุ่มต่ำ

3.8.2 ในกรณีที่โรงเรียนใช้ระบบเปอร์เซนต์

- ก. ตั้งแต่ 75 % – 100 % ถือเป็นกลุ่มสูง
- ข. ตั้งแต่ 60 % – 74 % ถือเป็นกลุ่มกลาง
- ค. ต่ำกว่า 60 % ลงมา ถือเป็นกลุ่มต่ำ

## สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนที่ต่างประเภทกัน ในภาคกลาง มีโอกาสในการศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ในภาคกลาง จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนประเภทต่าง ๆ เป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง มีบิดาหรือผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพ แยกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ในสัดส่วนที่มีใกล้เคียงกันไปจากสัดส่วนของกลุ่มอาชีพของประชากรในภาคกลาง
4. นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ในภาคกลาง ไม่มีความแตกต่างกันในแง่ของสัดส่วนของกลุ่มอาชีพของบิดา
5. นักเรียนที่ได้เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาจากครอบครัวที่มีรายได้ แยกเป็น เกณฑ์ต่าง ๆ เป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างไปจากสัดส่วนของ เกณฑ์รายได้ของประชากรในภาคกลาง
6. นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง ในโรงเรียนรัฐบาล และใน โรงเรียนราษฎร์ มาจากครอบครัวที่มีรายได้แยกเป็นเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน
7. นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง บิดามีการศึกษาแยกเป็นระดับต่าง ๆ ในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างไปจากสัดส่วนของระดับการศึกษาของประชากร ในภาคกลาง
8. นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ มีบิดาซึ่งได้รับการศึกษาแยกเป็นระดับต่าง ๆ เป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน
9. นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ในภาคกลางมีจำนวนพี่น้องไม่แตกต่างกัน
10. นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ของภาคกลางมิได้แตกต่างกันในแง่ของการมีพี่เคยเรียนอยู่ในโรงเรียนประเภทเดียวกัน
11. นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง มีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง หรือ ในชนบท เป็นสัดส่วนไม่แตกต่างไปจากสัดส่วนประเภทของภูมิลำเนาของประชากรในภาคกลาง

12. นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์  
ของภาคกลาง มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองหรือชนบทเป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน
13. นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง มีผลการเรียนแยกเป็นประเภท  
กลุ่ม สูง กลาง ต่ำ เป็นสัดส่วนไม่แตกต่างไปจากสัดส่วนของประชากรของผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3  
ในภาคกลาง
14. นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์  
ของภาคกลาง มีผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 แยกตามเกณฑ์กลุ่มสูง กลาง ต่ำ  
เป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน
15. นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์  
ของภาคกลาง ไม่แตกต่างกันในสัดส่วนของการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนเดิม.

## เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโอกาสในการเข้าศึกษาต่อนี้มีผู้วิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ก็จะขอล่าวตามตัวแปรที่ศึกษาทั้งต่อไปนี้เป็นคือ

### ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

สำหรับการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการศึกษาต่อในระดับต่าง ๆ ได้มีผู้วิจัยไว้มากแล้วดังนี้คือ

ประพนธ์ เจียรกุล (Praphon Jearakul, 1976 : 67) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า เด็กนักเรียนที่เป็นบุตรพ่อค้าและข้าราชการ มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เป็นบุตรชาวนา หรือเกษตรกร และพบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีขนาดแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

✓ สำนักวางแผนการศึกษา (สำนักวางแผนการศึกษา, 2510 : 34) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างคะแนนรวมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับคะแนนสอบคัดเลือกในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ได้ค่า .71 .71 และ .85 ตามลำดับ ถ้าแยกรายวิชาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายวิชาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับคะแนนสอบคัดเลือกของนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป (ค่า r เท่ากับ .54 ถึง .81) ส่วนแผนกศิลป์ มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระดับปานกลางเช่นกัน (ค่า r เท่ากับ .65 ถึง .69) ✓

จากรายงานการวิจัยดังกล่าวเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับโอกาสการเข้าศึกษาในระดับสูงขึ้น

เลื้อน ลัทธิมันท์ และคณะ (สภาการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, 2516 : 28 - 37)

ไต่สวนความสัมพันธ์ระหว่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คะแนนสอบคัดเลือกกับผลการศึกษาระดับปีที่ 1 ของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2510 และปีการศึกษา 2511 พบว่า คะแนนมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีสัมพันธ์สหสัมพันธ์กับผลการเรียนระดับปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยสูงกว่าคะแนนสอบคัดเลือกร้อยละ 57.28 จึงเชื่อได้ว่าคะแนนรายวิชาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ผลการเรียนในระดับ มหาวิทยาลัยปีที่ 1 ไต่สวนว่าคะแนนสอบคัดเลือก ซึ่งเป็นเครื่องมือให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีส่วนสัมพันธ์กับโอกาสการเข้าศึกษาต่อและสามารถทำนายความสำเร็จในการเรียนระดับสูงได้

ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา, 2510 : 112) ศึกษา เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จในการศึกษาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่าอาจใช้คะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นเครื่องตัดสินการคัดเลือกนักเรียน เข้ามหาวิทยาลัยได้

จากรายงานการวิจัยที่กล่าวมานี้พอสรุปได้ว่า การที่นักเรียนได้เข้าศึกษาต่อนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย หลายประการด้วยกัน เช่น อาชีพบิดา มารดา สังคม เศรษฐกิจของนักเรียน และในจำนวนปัจจัย ดังกล่าว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับโอกาสการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนด้วย

ส่วนการวิจัยในต่างประเทศนั้น กรีน (Green, 1971 : 24) กล่าวว่าทำให้การศึกษานั้น มีประโยชน์อะไรให้แต่ฝ่ายเดียว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงผลการให้ด้วย เขาได้เสนอความเห็นว่าจะมีการตั้งเกณฑ์ผลที่ได้จากการเรียนที่ทุกคนควรได้รับ ซึ่งมักจะวัดจากคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยถือว่าไม่จำเป็นที่ผู้เรียนต้องมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเท่ากันทุกคน แต่ขอให้ใกล้เคียงกันมากที่สุดระหว่าง กลุ่มสังคมที่ต่างกัน

สแกนเนล (Scannell, 1960 : 131 - 134) ซึ่งหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ในชั้นประถมศึกษาเกรดสี่ จนถึงมัธยมศึกษาเกรดสิบสอง กับคะแนนเฉลี่ยปลายปี และ คะแนนเฉลี่ยสะสมทั้งสี่ปีในมหาวิทยาลัยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิต มหาวิทยาลัยในรัฐ ไอโอวา ระหว่าง ปี 1949 ถึงปี 1953 จำนวน 3,202 คน ผลปรากฏว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ( ) ระหว่าง

คะแนนประถมศึกษาดังชั้นมัธยมศึกษา กับคะแนนเฉลี่ยในชั้นปีที่ 1 มีค่าสูงขึ้นทุกปี จาก .45 ถึง .63 และคะแนนสะสมทั้งสี่ปีในมหาวิทยาลัย ได้ค่าพหุคูณเท่ากับ .53 ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือคะแนนเฉลี่ยในชั้นมัธยมศึกษา

เฟลดา (Floud, 1969 : 216) พบว่าในประเทศอังกฤษผู้ที่จะได้ศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา (Grammar School) จะต้องผ่านการทดสอบทางสติปัญญาเสียก่อน ถ้าได้คะแนนสูงตามเกณฑ์จึงจะมีสิทธิ์ได้เรียนต่อในโรงเรียนมัศึกษานั้น

โคลแมน (Coleman, 1968 : 7 - 22) ได้ศึกษาพบว่านักเรียนในสหรัฐอเมริกาที่มีความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษา ซึ่งเกิดจากความแตกต่างในเรื่อง เชื้อชาติ สีผิว และความไม่เท่าเทียมกันทางด้านเศรษฐกิจนั้นมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย ซึ่งทำให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีโอกาสน้อยที่จะได้เข้ารับการศึกษาคือในชั้นที่สูงขึ้น

ซัลลิแวน (Sullivan, 1962 : 2327) ศึกษาเกี่ยวกับการออกจากโรงเรียนกลางคันจากนักเรียนเชื้อชาตินิโกรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในแมริแลนด์ พบว่าผู้ที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน กับผู้ที่ยังเรียนอยู่มีความแตกต่างกันคือ พวกที่ออกจากโรงเรียนกลางคันร้อยละ 74.1 มักจะสอบตกในวิชาต่าง ๆ ส่วนผู้ที่ยังเรียนอยู่เป็นผู้ที่สอบตกเพียงร้อยละ 25.9 เท่านั้น

ดังนั้นจึงเป็นที่เชื่อกันโดยทั่วไปว่า "เด็กเรียนเก่ง" ย่อมมีโอกาสได้เรียนต่อสูงกว่าเด็กที่เรียนอ่อน เพราะในประเทศไทยการเรียนต่อในทุกระดับจะต้องมีการสอบเข้า และเด็กที่เรียนเก่งย่อมมีโอกาสทำคะแนนในการสอบเข้าได้ดีกว่าเด็กที่เรียนอ่อน อย่างไรก็ตามโอกาสในการเรียนต่อของนักเรียนในระดับมัศึกษานั้น อาจจะไม่ขึ้นอยู่กับผลการเรียนในอดีตก็ได้ เพราะในสังคมไทยยังมีการ "ฝาก" เด็กเข้าเรียนนั่นคือเด็กที่เรียนไม่เก่งแต่เป็นบุตรผู้มีเงินหรืออิทธิพลก็อาจจะได้เข้าเรียนในสถานศึกษาที่ดีจึงน่าจะได้มีการศึกษาว่าการสอบเข้า (ซึ่งในการปฏิบัติจริงรวมถึงการฝาก) มีผลทำให้เด็กเรียนเก่งหรืออ่อนได้เข้าเรียนเป็นเปอร์เซ็นต์ต่างกันอย่างไร

## ประเภทของโรงเรียน

เมื่อกลางปี พ.ศ. 2517 คณะกรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติได้เปิดเผยผลการศึกษาวิจัย มีชื่อว่า "ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา การวิจัยเกี่ยวกับการประถมศึกษาในประเทศไทย" (Equality of Education opportunity : A Study of Primary Schooling in Thailand) ในส่วนที่เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างประเภทของโรงเรียน (สุพจน์ ประเสริฐศรี, 2517 : 89) ผลปรากฏว่าเด็กในโรงเรียนราษฎร์ทำคะแนนเฉลี่ยได้สูงสุด 50.0 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญเป็นที่สอง คะแนนเฉลี่ย 49.3 โรงเรียนเทศบาลได้เป็นที่สาม คะแนนเฉลี่ย 41.0 และโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดทำคะแนนเฉลี่ยได้เป็นอันดับสุดท้าย 28.5 เมื่อเปรียบเทียบแล้วจะเห็นว่าเด็กโรงเรียนราษฎร์ กับโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษานั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอยู่ถึง 75 เปอร์เซ็นต์ แต่ที่น่าที่สลดก็คือเด็กโรงเรียนราษฎร์ทำคะแนนเฉลี่ยได้สูงกว่าเด็กโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และจากการสำรวจของ ยูเนสโก (UNESCO, 1961 : 5) ปรากฏว่าสถานศึกษาในเมืองหลวงมักมีคุณภาพดีกว่าสถานศึกษาในตัวเมืองอื่น ๆ ส่วนสถานศึกษาในชนบทมักขาดครูที่มีวุฒิและความถนัดในการสอนวิชาต่าง ๆ ขาดวัสดุ อุปกรณ์การศึกษา ขาดการบริหารที่ดี และได้รับการสนับสนุนในด้านงบประมาณน้อยกว่า

นอกจากนี้จากรายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, 2517 : 54) กล่าวเกี่ยวกับคุณภาพของการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับประเภทของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชนบทว่า มีความแตกต่างกันมากในระหว่างโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชนบทกับตัวเมือง และระหว่างต่างจังหวัดกับกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพราะโรงเรียนในตัวเมืองได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์การศึกษาและครูผู้มีวุฒิในส่วนที่ดีกว่าโรงเรียนในชนบท และในทำนองเดียวกันโรงเรียนในกรุงเทพได้รับการสนับสนุนในอัตราส่วนที่สูงกว่าโรงเรียนในต่างจังหวัด ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคทางการศึกษา เด็กในชนบทไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับเด็กในเมือง และเด็กในต่างจังหวัดไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับเด็กในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กองการประถมศึกษา และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (รายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, 2517 : 59) ปรากฏว่า

คุณภาพการศึกษาของเด็กในระดับศึกษาคอนแทนแตกต่างกันไปในระดับจังหวัด และภาคภูมิศาสตร์ กล่าวคือ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองจะมีคุณภาพดีกว่าโรงเรียนที่ตั้งในชนบท อันส่งผลให้เด็กที่จบ ประถมปีที่ 4 จากโรงเรียนในชนบทและอยู่ในชนบทมีโอกาสสมัครหนังสือได้มากกว่าที่จบจากโรงเรียน ในเมือง นอกจากนั้นคุณภาพทางการศึกษาอันได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ในด้านการเรียน ของนักเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับต่ำกว่าทุกภาค ถึงแม้ว่าจะมีอัตราการตกซ้ำชั้น ต่ำกว่า และอัตราการเรียนจบประถมศึกษาใน 4 ปี สูงกว่านักเรียนในภาคอื่น ๆ ก็ตาม

เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพของโรงเรียนที่มีความแตกต่างกันนี้ อารีรัตน์ บุญญลักษม์ (อารีรัตน์ บุญญลักษม์, 2516) ได้วิจัยเรื่องคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดชลบุรี เปรียบเทียบกับ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดพระนคร โดยใช้เกณฑ์ประเมินผลเพื่อรับรองวิทยฐานะของ พวงทอง ไสยวรรณ ผลการศึกษาปรากฏว่า คุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร สูงกว่า คุณภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สำหรับการวิจัยในต่างประเทศนั้น เจนส์ (Jencks, 1971 : 71) พบว่า ผู้ที่ได้ศึกษา ในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมดีในเมือง จะมีโอกาสได้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมากกว่าผู้ที่เรียนอยู่ ในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมด้อยกว่าในชนบท และผู้ที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ดีก็มีโอกาสได้เรียนต่อ ในชั้นสูงขึ้นไปอีกระดับกว่าผู้ที่ได้เข้ามหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพด้อยกว่า

จากการศึกษาของ สตอรี (Story, 1949) พบว่าจำนวนนักเรียนที่ได้เข้ามหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับคุณภาพของโรงเรียนที่นักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทั้งนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าคุณภาพของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่จัดให้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเข้าศึกษา ในระดับสูงของนักเรียน

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น พบว่าประเภทโรงเรียนที่แตกต่างกันส่งผลให้ผู้เรียน มีความแตกต่างกันด้วย

## อาชีพบิคา

รายงานการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยระหว่างปีการศึกษา 2512 - 2516 (สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2512 : 131) พบว่าจำนวนผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาในแต่ละปีนั้นมาจากกลุ่มที่มีบิดา มารดา ประกอบอาชีพค้าขาย และมีภูมิลำเนาอยู่ในส่วนกลางมากที่สุด กลุ่มที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตกมีน้อยที่สุด

จากรายงานการศึกษาวิจัยของกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา, 2519 : 12 - 24) เกี่ยวกับสาเหตุที่เด็กไม่เข้าสอบในโรงเรียนประชาบาล จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า สาเหตุประการสำคัญคือ อาชีพหลักของผู้ปกครองของนักเรียนที่ไ้เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำนา รับจ้าง และอาชีพเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ซึ่งอาชีพที่กล่าวนี้เป็นอาชีพที่กระทำเพื่อกำรงชีพอยู่เท่านั้น จึงทำให้นักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำนา รับจ้าง ขาดโอกาสในการศึกษาต่อ ดังนั้นอาชีพของบิดาจึงเป็นข้อมูลอันสำคัญพื้นฐานคำไปของสาเหตุที่นักเรียนไม่ได้เข้าสอบอันส่งผลถึงการศึกษาของนักเรียนโดยตรง ซึ่งการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยในปี 2513 ของ สมพงษ์ มั่นระวัง (สมพงษ์ มั่นระวัง, 2513 : 161) ได้ศึกษาสำรวจเกี่ยวกับแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญ และสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย พบว่า อาชีพผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพและเรียนต่อของนักเรียนมากกว่าครูผู้สอน โดยที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ ทำไร่ ทำนา ทำสวน จะเลือกเรียนต่อสายอาชีพมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพ ค้าขาย ครู และข้าราชการอื่น ๆ

เอ็ดดี้ (Eddy, 1969 : 2558 - 2559) ได้ศึกษาเพื่อจัดลำดับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนจากมากไปหาน้อย พบว่า อาชีพของบิดา - มารดา มีอิทธิพลมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คอบบินส์ (Dobbins, 1969 : 2958) ในปี 1969 พบว่าการเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสนใจและอาชีพของบิดามารดา นอกจากนี้ผลการวิจัยของ คอลลาโซ (Collazo, 1967 : 1534 - 1535) ในปี 1967 ที่กระทำกับกลุ่มตัวอย่าง

เด็กชายเปอร์โตริกัน พบว่านักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมในเมือง ซึ่งบิคา - มารกา ประกอบอาชีพชั้นสูง หรือรับราชการมักจะเลือกอาชีพชั้นสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชนบท บิคา - มารกา ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม เช่น ทำนา หรือกรรมกร จะเลือกอาชีพในระดับต่ำเป็นส่วนมาก

จากผลการวิจัยข้างต้นนี้อาจสรุปได้ว่า อาชีพบิคา-มารกา มีความสัมพันธ์กับโอกาสการเรียนรู้ของบุตร สำหรับในต่างประเทศความสัมพันธ์อันนี้ได้มีการวิจัยอย่างกว้างขวาง แต่ในประเทศไทยแม้จะมีผู้คนคว่ำวิจัยไว้มาก แต่ก็ยังไม่ละเอียดเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีใช้การศึกษาภาคบังคับ จึงน่าจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยนี้เป็นการเพิ่มเติม

### ระดับการศึกษาของบิดามารดา

การศึกษาของบิดา-มารดาอาจเป็นปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกำหนดโอกาสของบุตรในอนาคต จากการศึกษาของ เอลเดอร์ (Elder, 1965 : 85) พบว่า ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา มีความสัมพันธ์ต่อโอกาสการศึกษาของบุตร กล่าวคือ บิดา-มารดาที่ได้รับการศึกษาในระดับสูง บุตรก็มักจะได้รับการศึกษาต่อในระดับสูงด้วย

อดัมส์ (Adams, 1967 : 364 - 367) ได้พบว่าบิดา-มารดาที่มีระดับการศึกษาสูง บุตรของครอบครัวนั้นจะได้รับการศึกษาในระดับสูงด้วย ส่วนบิดา-มารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ ความต้องการจะให้บุตรได้รับการศึกษาสูงมีน้อยมาก

เบเบอร์ (Baber, 1975 : 395 - 396) พบว่าคนที่มีการศึกษาสูง บุตรมักมีโอกาสดำเนินการศึกษาสูงด้วย เช่นเดียวกับ ขวัญใจ เลอจันทร์ (ขวัญใจ เลอจันทร์, 2514 : 52) พบว่าการศึกษาของบุตรมีความสัมพันธ์กับการศึกษาของบิดา กล่าวคือถ้าบิดามีการศึกษาสูงมีแนวโน้มจะส่งบุตรให้ได้รับการศึกษาสูงด้วย

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนแถบชานเมืองพระนครของสแลนดอน (Slannon, 1964 : 169 - 173) พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำคือผู้ที่ไม่เคยได้รับการศึกษาในโรงเรียน และผู้ที่เรียนไม่จบชั้นประถมศึกษาชั้นต้น ส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้บุตรได้เรียนหนังสือในชั้นสูง ๆ ถึงแม้ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะรู้สึกว่าการศึกษาคือสิ่งจำเป็นแก่บุตรโดยเฉพาะในครอบครัว แต่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้บุตรเรียนต่อเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นอกจากนั้นผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจว่าการศึกษาระดับมัธยมต้นมีเพียงแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คนไทยในชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำนา

เพราะฉะนั้นจึงต้องการให้บุตรเจริญรอยตามบรรพบุรุษ ทำให้ค่านิยมทางต้องการให้บุตรทำนาเพื่อหาเลี้ยงชีพมากกว่าต้องการให้บุตรได้เรียนต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไป ร้อยละ 70.8 และ 60.8 ตามลำดับ

### รายได้ของบิดา - มารดา

เกี่ยวกับรายได้ของบิดา - มารดา จะมีส่วนสัมพันธ์กับโอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียนหรือเป็นปัจจัยให้นักเรียนหมดโอกาสในการศึกษาหรือออกกลางคันไป มีผู้ที่ทำการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้คือ

ศิริ วรศิริ (ศิริ วรศิริ, 2513 : 59) ได้สำรวจภาวะการศึกษาของประชากรในแหล่งชุมชนหนาแน่นบริเวณบ่อนไก่ ตำบลลุมพินี อำเภอปทุมวัน จังหวัดพระนคร พบว่า ระดับการศึกษา การออกจากโรงเรียนกลางคันมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา และอาชีพของบิดา แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาและอาชีพของมารดา แสดงว่าในแหล่งชุมชนหนาแน่น ถ้าบิดามีการศึกษาระดับต่ำ และอาชีพที่มีรายได้ต่ำ บุตรหลาน จะมีการศึกษาระดับต่ำด้วย แต่มารดาที่มีการศึกษาระดับต่ำ หรืออาชีพรายได้ต่ำมีบุตรหลานได้รับการศึกษาทั้งสูงและต่ำ การที่ระดับการศึกษาและรายได้ในอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการศึกษาของบุตรแต่ฝ่ายเดียว แสดงว่าในระดับรายได้ชั้นต่ำบิดามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อครอบครัวบิดาเป็นหลักของครอบครัว และมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลานแต่ฝ่ายเดียว เมื่อรายได้เกี่ยวกับอาชีพของบิดามีความสำคัญดังนี้จึงมีความสัมพันธ์ในด้านโอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียนอย่างยิ่ง เพราะผู้ที่มียาขี้สุมักมีโอกาสนำบุตรหลานเข้าเรียนได้ในระดับสูงซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศักดิ์ ผาสุกนิรันดร์ (ศักดิ์ ผาสุกนิรันดร์, 2512 : 396) พบว่าชาวชนบทส่วนใหญ่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 เท่านั้น ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ เมื่อจบการศึกษาประมาณแล้วก็ไม่ค่อยมีผู้นิยมส่งลูกเข้าศึกษาต่อ เพราะหัวหน้าครอบครัวเหล่านั้นกลัวจะไม่มีเงินส่งเสียให้ลูกได้เรียนหนังสือได้เพียงพอ

จากการศึกษาถึงสภาพทางสังคมของชาวเมืองอยุธยา ซึ่งสภาการศึกษาแห่งชาติ (สภาการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงาน, 2516 : 181) พบว่าระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสำคัญต่อความสนใจทางด้านการศึกษาของบุตรเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ไม่ปรากฏว่ามีบุตร หรือบุคคลในครอบครัว

ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ได้รับการศึกษาเกินกว่าชั้นมัธยมศึกษา ส่วนบุตรหลานของครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และร่ำรวยนั้นได้รับการศึกษาในระดับสูง

ส่วนการศึกษาวิจัยในต่างประเทศที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ เช่น การศึกษาของ เจนส์ (Jencks, 1971 : 90) ปรากฏว่า จำนวนครอบครัวที่มีรายได้น้อยจะมีร้อยละที่ได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเอกชน (Private University) น้อยกว่าพวกที่มีรายได้น้อยในขณะที่พวกที่มีรายได้น้อยมีจำนวนร้อยละที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยหลักสูตร 4 ปี ของรัฐ (Public 4 - year College) มีน้อยกว่าพวกที่มีรายได้น้อย แต่พวกที่มีรายได้น้อยปานกลาง จะมีร้อยละที่ได้เรียนในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มียรายได้น้อยจะมีโอกาสได้เรียนในมหาวิทยาลัยน้อยมาก หรือมีโอกาสเรียนอย่างจำกัดที่วิทยาลัยหลักสูตร 4 ปี เท่านั้น

จากการศึกษาของ ฮาร์บิสัน และมายเออร์ส (Habison and Myers, 1964 : 11) ได้พบว่าเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงอายุ 15 - 19 ปี จากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีโอกาสเรียนโดยไม่หยุดชงัก เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อเพราะต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานเพื่อหารายได้

เออวิง ครอส (Krauss, 1964 : 868) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเด็กในกลุ่มชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เทียบกับกลุ่มที่มีฐานะปานกลาง พบว่าจำนวนเด็กในกลุ่มที่มีฐานะปานกลางมีแนวโน้มที่จะต้องการศึกษาต่อสูงกว่ากลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ซึ่งมีจำนวนผู้ไม่ศึกษาต่อสูง

และในปี 1968 ฮาร์ต อี เวอต (Eerts, 1968 : 4) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบโอกาสเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย โดยใช้ตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 127,125 คน โดยแยกตามรายได้ อาชีพบิดา-มารดา ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าพวกที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมสูง จำนวนนักศึกษายาย และนักศึกษาหญิงไม่แตกต่างกัน ยกเว้นแต่นักศึกษาหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกรด B จะมีอัตราเข้าเรียนต่ำกว่า ส่วนในพวกที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ อัตราการเข้าเรียนของนักศึกษายาย และนักศึกษาหญิง ไม่ต่างกัน แต่นักศึกษาหญิงที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกรด A จะมีอัตราการเข้าเรียนต่ำกว่านักเรียนชาย

## ภูมิลาเนา

ในการศึกษาเกี่ยวกับภูมิลาเนา ระหว่าง เมืองกับชนบทมีการศึกษาวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ทั้งรายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (รายงาน คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2518 : 30 - 31) กล่าวว่า ครอบครัวยุคใหม่ในสังคมเมืองส่วนใหญ่มีความสนใจและเห็นความสำคัญของการศึกษามากกว่าสังคมชนบท ทั้งมีกำลังทางเศรษฐกิจ และโอกาสที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในระดับสูงได้มากกว่า จึงมักส่งบุตรหลานเข้าเรียนในระดับสูง เพื่อให้子女มีความรู้ที่สำเร็จมาประกอบอาชีพ ดังนั้นในครอบครัวของสังคมเมืองบิดา มารดา และญาติผู้ใหญ่ อาจมีส่วนช่วยกำหนดแนวทางการศึกษาของเด็ก บุคลากรมีการติดต่อสัมพันธ์กับครูใกล้ชิด ช่วยให้การศึกษาก่อนเด็กในลักษณะการศึกษานอกโรงเรียน และส่งเสริมสมาคมบุคลากรและครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

✓ จากสาเหตุของความไม่เสมอภาคระหว่าง เมืองกับชนบทข้างต้น ชงค์ วงษ์จันทร์ (ชงค์ วงษ์จันทร์, 2519 : 250) ได้เสนอข้อคิดในการแก้ปัญหาความไม่เสมอภาคเท่าเทียมกันระหว่าง ในกรุงเทพฯกับหัวเมือง และในเมืองกับชนบท ด้วยการปรับปรุงสภาพของโรงเรียนในชนบทและต่างจังหวัดอย่างจริงจังให้มีคุณภาพไม่ด้อยกว่าโรงเรียนในเมือง รัฐควรส่งเสริมให้เด็กในชนบทมีโอกาสเข้าเรียนมากขึ้น เช่น จัดสรรโควตาต่าง ๆ ให้แก่เด็กในชนบท ในการเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา หรือทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน เป็นต้น /

✓ และผลการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สุพจน์ ประเสริฐศรี, 2517:87) ในปี 2517 เกี่ยวกับความเสมอภาคในโอกาสการศึกษาระดับประถมศึกษาในประเทศไทย ปรากฏว่า นักเรียนที่มีโอกาสได้เข้าเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีอุปกรณ์การสอนดี ครูดี มักเป็นนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีภูมิลาเนาอยู่ในเมือง / และจากการสำรวจพบว่า กรุงเทพมหานคร เป็นเขตที่มีโรงเรียนหลังใหญ่่มากที่สุด ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเขตที่มีโรงเรียนหลังเล็กมากที่สุด ครูในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวุฒิสอนน้อยกว่าโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง และภาคใต้ เมื่อมีการวัดผลสัมฤทธิ์ปรากฏว่า ผลการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร สูงกว่าผลการเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกือบสองเท่า

ส่วนการวิจัยในต่างประเทศได้มีผู้วิจัยคือ สโมค (Smoke, 1957) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบนักศึกษาที่เรียนสำเร็จและไม่สำเร็จจากมหาวิทยาลัยอินเดียนา พบว่า นักศึกษาที่เรียนไม่สำเร็จนั้นเป็นนักศึกษาที่มาจากชนบทมากกว่า นักศึกษาที่พักอยู่หรือเป็นคนที่พักอาศัยอยู่ในตัวเมืองถึง 2 เท่า

วอชเบิร์น (Washburne, 1955 : 185 - 195) พบว่าสำหรับเมืองที่มีจำนวนประชากรไม่เกิน 500,000 คน ขนาดของเมืองจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการเรียนของเด็ก นั่นคือเด็กที่มาจากเมืองใหญ่ มีแนวโน้มที่จะเรียนได้ดีกว่าเด็กที่มาจากเมืองเล็กแต่ถ้าเมืองใดมีประชากรเกินกว่า 5000,000 คน ผลการเรียนของนักเรียนจะมีแนวโน้มต่ำลง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเมืองที่มีขนาดใหญ่มักเป็นที่อยู่ของชนกลุ่มน้อย ซึ่งมีผลการเรียนต่ำ

นอกจากนี้ ชอร์ และบราวน์ (Shaw and Brown, 1957 : 195 - 199) ได้ทำการศึกษาพบว่าเด็กที่มาจากในเมืองที่มีประชากรมากมีผลการเรียนดีกว่าเด็กที่มาจากเมืองที่มีประชากรน้อย และจากการศึกษาของ โอ อี ซี ดี (O E C D, 1971 : 17) ได้ศึกษาเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษาของประเทศสมาชิกที่มีอยู่ 19 ประเทศ กระจายอยู่ในทวีป อเมริกาเหนือ ยุโรป เอเชีย มีทั้งประเทศขนาดใหญ่ และประเทศขนาดเล็ก ผลปรากฏว่าสังคมที่ต่างกัน เช่น สังคมเมือง สังคมชนบท มีผลต่อการเข้าศึกษาต่อของนักเรียน เพราะลักษณะของสังคมช่วยให้เกิดเจตคติ และแรงจูงใจในการศึกษา และเป็นตัวช่วยให้นักเรียนเลือกตัดสินใจที่จะเรียนต่อหรือไม่เรียนต่อในชั้นสูงต่อไป

จากเอกสารการวิจัยอาจจะสรุปได้ว่าสภาพสังคมเมืองและชนบทแตกต่างกันส่งผลในด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และโอกาสในการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนเป็นอย่างมาก ในเมืองไทยนั้นสภาพความแตกต่างส่งผลเห็นได้ชัด ดังที่พบว่านักเรียนในเมืองมีโอกาสดีกว่านักเรียนในชนบท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในเมืองมีครูสภาพแวดล้อม อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมและทันสมัยกว่า จึงทำให้โอกาสและสัมฤทธิ์ผลในการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนในชนบทมีน้อยกว่านักเรียนที่อยู่ในเมือง

## จำนวนพี่น้อง การมีพี่เรียนในโรงเรียนเดียวกัน

แมคควอรี (Mcquary, 1953 : 215 - 228) พบว่าขนาดของครอบครัว อาชีพผู้ปกครอง สถานภาพทางสังคม และสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของเด็ก

อัลตัส (Altus, 1955 : 202 - 205) แสดงให้เห็นว่าลำดับการเกิดของเด็ก มีความสัมพันธ์กับความถนัดด้านการเรียน แต่เป็นความถนัดบางวิชาเท่านั้น จากผลการวิจัยพบว่า ลูกคนแรกมีความถนัดที่จะเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำพูดมากกว่าลูกคนที่สอง สำหรับด้านวิชาคณิตศาสตร์ ไม่มีความแตกต่างกันเลย

ซุกเคนดรา (Suklendra, 1966 : 133 - 137) ได้ทำการวิจัยจำนวนเด็กในครอบครัว และลำดับการเกิดว่ามีความสำคัญต่อความสามารถทางสติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่ ได้ทำการวิจัยเฉพาะนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาในเมืองมัทราส ผลปรากฏว่า ความสัมพันธ์ของลำดับการเกิดกับความสามารถทางสติปัญญา มีลักษณะเช่นเดียวกับความสัมพันธ์ของลำดับการเกิดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือไม่มีความสัมพันธ์ที่แน่นอนคงที่แต่จำนวนเด็กในครอบครัวกลับมีความสัมพันธ์กับความสามารถทางสติปัญญา และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กล่าวคือ เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีลูกมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต่ำ และเด็กที่มีความสามารถทางด้านสติปัญญาสูงก็มักจะมาจากครอบครัวที่มีลูกมาก

สำหรับการวิจัยในประเทศไทย นิคม จันทรวิทุรย์ (นิคม จันทรวิทุรย์, 2508 : 235 - 255) พบว่า ประชากรไทยในชนบทส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร มีจำนวนบุตรมาก ระดับการศึกษาต่ำ และต้องใช้แรงงานของเด็กในการประกอบอาชีพ

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าจำนวนบุตรมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ครอบครัวที่มีบุตรน้อยน่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่าและมีแนวโน้มในโอกาสการเรียนต่อมากกว่า ส่วนการมีพี่เรียนอยู่น่าจะเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้น้องอยากเรียนบ้าง ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้ทราบว่า การมีพี่เรียนอยู่นั้นเป็นผลทำให้เกิดแรงจูงใจต่อการได้เข้าเรียนหรือไม่

### กิจกรรมพิเศษ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับกิจกรรมพิเศษของนักเรียนมีความหมาย และมีความสำคัญมาก  
ต่อโอกาสในการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งมีผู้วิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ  
ดังต่อไปนี้

โรเบิร์ต ดี ฮัมฟรี (Humphrey, 1960 : 125 - 131) ได้ทำการศึกษาวิจัย  
เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรวมกิจกรรมนอกโรงเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัวอย่างประชากร  
ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากเด็กชาย - หญิง 600 คน นอกจากนั้นยังมีผู้ปกครอง ครู และ  
เจ้าของโรงเรียน นักเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 จากโรงเรียน 8 แห่ง  
ซึ่งได้พิจารณาจากฐานะทางเศรษฐกิจระดับต่าง ๆ ของผู้ปกครอง สำหรับกิจกรรมนอกโรงเรียน  
แบ่งได้ประมาณ 12 ชนิดคือ

- กิจกรรมทางค่านสังคม
- กิจกรรมทางค่านกีฬาและเกมส์ต่าง ๆ
- กิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- กิจกรรมค่านศิลปะ
- กิจกรรมค่านการอ่าน
- การทำการบ้าน
- การร้องเพลง
- การทำงานนอกบ้าน
- งานฝีมือ และงานอดิเรกอื่น ๆ
- กิจกรรมทางค่านศาสนา
- การดูโทรทัศน์
- การดูภาพยนตร์

### ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผู้ปกครองส่วนมาก เห็นว่าเด็กของตนมีความสนใจในกิจกรรมนอกโรงเรียนมาก
2. เด็กชายมักชอบร่วมกลุ่มทำกิจกรรมมากกว่าเด็กหญิง
3. เด็กที่ฐานะทางเศรษฐกิจยากจนมักชอบใช้เวลาในการทำงานเพื่อครอบครัว หรือเพื่อตนเองมากกว่าเด็กที่มีฐานะร่ำรวย เด็กหญิงมีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง หรือสูง ร่วมกิจกรรมมากกว่าเด็กที่มีฐานะต่ำ
4. เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ใช้เวลาในการร่วมกิจกรรมนอกโรงเรียนค่อนข้างมาก เช่น กิจกรรมการอ่านหนังสือ ศิลป และสังคม ในขณะที่เดียวกันเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำก็ใช้เวลาในการร่วมกิจกรรมมากเหมือนกัน แต่เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการดูโทรทัศน์ ร้องเพลง และการเล่นเกมต่าง ๆ
5. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับการอ่านและวิชาภาษาอังกฤษ กับกิจกรรมนอกโรงเรียนมีค่าเป็นบวก แต่ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาอื่น ๆ ยกเว้นภาษาอังกฤษ กับการดูโทรทัศน์มีค่าเป็นลบ
6. เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมาจากพวกที่มีฐานะปานกลางและสูงมากกว่าพวกที่มีฐานะต่ำ
7. ความแตกต่างระหว่าง เด็กหญิงและเด็กชายในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการร่วมกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีน้อย
8. โทรทัศน์เป็นกิจกรรมนอกโรงเรียนที่เด็กใช้เวลาในการดูมากผิดปกติ

ซัลลิแวน (Sullivan, 1962 : 2327) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการออกจากโรงเรียนกลางคันของนักเรียนเชื้อชาตินิโกรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่ง ในมลรัฐจอร์เจีย พบว่า ผู้ที่ออกจากโรงเรียนกลางคันกับผู้ที่ยังเรียนอยู่มีความแตกต่างกันคือ ผู้ที่กำลังเรียนอยู่เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากเป็น 3 เท่า ของผู้ที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน

ส่วน เบอร์กอน (Borgon, 1967 : 15) ได้ทำการศึกษาเพื่อตอบคำถามที่ว่า เด็กที่เรียนเก่งนั้นมีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน รวมทั้งการกีฬาด้วยหรือไม่ ได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 740 คน จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของรัฐมิชิแกน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนเก่งเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษมากกว่าและสนใจกิจกรรมหลายประเภทมากกว่าเด็กที่เรียนอ่อน เด็กหญิงจะเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษมากกว่าเด็กชายประมาณสองเท่าหนึ่ง นอกจากนี้ยังค้นพบว่าผู้ที่ไม่นักกีฬาสามารถทำคะแนนเฉลี่ยได้สูงกว่าผู้ที่ไม่นักกีฬาอีกด้วย

สำหรับเรื่องคะแนนเฉลี่ยของผู้ที่เป็นนักกีฬา และได้เป็นนักกีฬานี้มีผลการศึกษาวิจัยบางที่แสดงให้เห็นว่า เกรดเฉลี่ยของนักกีฬา และผู้ที่มิได้เป็นนักกีฬาไม่มีความแตกต่างกัน เช่น

จากการศึกษาวิจัยของ บีเชอร์ (Becher, 1975 : 162) พบว่ากิจกรรมพิเศษและเกรดเฉลี่ยมิได้มีความสัมพันธ์ต่อกัน และความสามารถที่เป็นวิชาการ และความสามารถที่ไม่เป็นวิชาการต่างเป็นอิสระต่อกัน

นอกจากนี้ โทลล์ (Thomas, 1954 : 11 - 14) พบว่าผู้ที่ออกจากโรงเรียนก่อนจบชั้นปีที่สามของระดับมัศึกษานั้น ไม่มีใครเลยที่เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน และประมาณ 89 เปอร์เซ็นต์ของผู้ที่เรียนสำเร็จนั้นได้เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ ซึ่งจะสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบลล์ (Bell, 1967 : 148 - 151) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่ออกกลางคันกับกิจกรรมพิเศษในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐแคนซัส เขาพบว่าผู้ที่ออกกลางคัน ประมาณ 68 เปอร์เซ็นต์ เป็นผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ.

## บทที่ 3

## วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ

ดังนี้คือ

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดการกับข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

#### การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้โดยมีลำดับในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. ทำการตรวจสอบจังหวัดในภาคกลางทั้งหมดที่มีโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ที่ทำการเปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2520 จากข้อมูลของกองการมัธยมศึกษา และกองการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ
2. นำรายชื่อจังหวัดในภาคกลางที่มีโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาจัดกลุ่มตามเขตการศึกษา
3. ในแต่ละเขตการศึกษาใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้ดังต่อไปนี้คือ

- เขตการศึกษา 1 ไค่แก่จังหวัด นนทบุรี นครปฐม  
 เขตการศึกษา 5 ไค่แก่จังหวัด เพชรบุรี ราชบุรี  
 เขตการศึกษา 6 ไค่แก่จังหวัด ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา  
 เขตการศึกษา 12 ไค่แก่จังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี

4. ในแต่ละจังหวัดที่สุ่มได้ แบ่งโรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ออกเป็น 3 ประเภท ไค่แก่

- 4.1 โรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด  
 4.2 โรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ  
 4.3 โรงเรียนราษฎร์

นำรายชื่อโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทมาจับฉลากให้ได้รายชื่อโรงเรียนครบทั้ง 3 ประเภท ในแต่ละจังหวัด

5. จำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง สุ่มจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางตัวเลขสุ่ม (Random Number) ให้ได้สัดส่วนจำนวนนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัดต่อจำนวนนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ และจำนวนนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ ในอัตราส่วน 2 : 1 : 1 : 5

6. จากการสุ่มตัวอย่างและจับฉลากโรงเรียนแล้วปรากฏผลดังนี้

โรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด 16 โรงเรียน

โรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ 8 โรงเรียน

โรงเรียนราษฎร์ 8 โรงเรียน

รวมโรงเรียนทั้งหมด 32 โรงเรียน

รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 2,980 คน

ตาราง 1 แสดงรายชื่อโรงเรียน จังหวัด และจำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

| โรงเรียน                             | จังหวัด  | จำนวนนักเรียนที่เลือกมา |
|--------------------------------------|----------|-------------------------|
| วัดเขมาภิรตาราม                      | นนทบุรี  | 80                      |
| สตรีนนทบุรี                          | นนทบุรี  | 80                      |
| ปากเกร็ด                             | นนทบุรี  | 80                      |
| อัมพรไพศาล                           | นนทบุรี  | 120                     |
| พระปฐมวิทยาลัย                       | นครปฐม   | 80                      |
| ราชินีบุรณะ                          | นครปฐม   | 80                      |
| ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ | นครปฐม   | 80                      |
| ยอแซฟอุปถัมภ์                        | นครปฐม   | 120                     |
| เบญจมาเทศพิศ                         | เพชรบุรี | 80                      |
| พรหมพิมานสุรณ                        | เพชรบุรี | 80                      |
| ท่ายางวิทยา                          | เพชรบุรี | 80                      |
| สุวรรณรังสฤษฎาวิทยาลัย               | เพชรบุรี | 120                     |
| เบญจมาศพิศ                           | ราชบุรี  | 80                      |
| ราชประชานุเคราะห์                    | ราชบุรี  | 80                      |
| รัตนราษฎร์บำรุง                      | ราชบุรี  | 80                      |
| สารสิทธิ์พิทยาลัย                    | ราชบุรี  | 120                     |

## ตาราง 1 (ต่อ)

| โรงเรียน            | จังหวัด         | จำนวนนักเรียนที่เลือกมา |
|---------------------|-----------------|-------------------------|
| พิบูลวิทยาลัย       | ลพบุรี          | 80                      |
| โคกกระเทียมวิทยาลัย | ลพบุรี          | 80                      |
| บ้านหมี่วิทยา       | ลพบุรี          | 80                      |
| วินศึกษา            | ลพบุรี          | 120                     |
| จอมสุรางค์อุปถัมภ์  | พระนครศรีอยุธยา | 80                      |
| อยุธยาวิทยาลัย      | พระนครศรีอยุธยา | 80                      |
| ท่าเรือนิคมยานุกุล  | พระนครศรีอยุธยา | 80                      |
| อยุธยาธรรมมุนี      | พระนครศรีอยุธยา | 120                     |
| คัคครณี             | ฉะเชิงเทรา      | 80                      |
| เบญจมาพรวังสฤกษ์    | ฉะเชิงเทรา      | 80                      |
| บางปะกง             | ฉะเชิงเทรา      | 80                      |
| เสริมปัญญาเขาวขน    | ฉะเชิงเทรา      | 120                     |
| ชลาลัยยานุกุล       | ชลบุรี          | 80                      |
| ชลราชบุรีบำรุง      | ชลบุรี          | 80                      |
| ศรีวิภา             | ชลบุรี          | 80                      |
| อัสสัมชัญศรีวิภา    | ชลบุรี          | 120                     |
| รวม                 |                 | 2,880 คน                |

## เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นร่วมกับ นายนิมิตร อัครวัคน์ นายวิสิษฐ์ นาคำปา (นิสิตปริญญาโท สาขาการมัธยมศึกษา มศว. ประสานมิตร ปีการศึกษา 2520) โดยได้รับคำแนะนำในการสร้างแบบสอบถามจาก คร.ประพนธ์ เจียรกุล อาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชัยนาทพิทยาคม ชัยนาท ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองนี้ ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย แต่เชื่อได้ว่ามีลักษณะและสภาพต่าง ๆ คล้ายคลึงหรือใกล้เคียง กับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้จริง เพราะว่าอยู่ในสภาพแวดล้อมภูมิศาสตร์คล้ายคลึงกัน

2. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของนักเรียน ในด้านต่อไปนี้คือ

1. ประเภทโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้น ม.ศ.3
2. อาชีพบิดา (มารดา)
3. รายได้ของบิดา (มารดา)
4. ระดับการศึกษาของบิดา (มารดา)
5. จำนวนพี่น้อง
6. การศึกษาของพี่ ๆ
7. การเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ
8. ภูมิลำเนา
9. ผลการเรียนในชั้น ม.ศ.3

3. ลักษณะของแบบสอบถาม

1. แบบเลือกตอบ

ตัวอย่าง

นักเรียนนับถือศาสนาอะไร

☐ พุทธ

☐ คริสต์

☐ อิสลาม

☐ พราหมณ์

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

2. แบบกรอกข้อความลงในช่องว่าง

ตัวอย่าง

ผลการเรียนของนักเรียนในชั้น ม.ศ.3 นักเรียนสอบได้ ..... เปอร์เซนต์  
หรือเกรดเฉลี่ย .....

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทำการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีหนังสือนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการ, อาจารย์ใหญ่, ครูประจำชั้น และเจ้าหน้าที่ทะเบียนธุรการของโรงเรียน, ตลอดจนเจ้าหน้าที่ส่วนการศึกษาธิการ ศาลากลางจังหวัดต่าง ๆ ในการหาข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่เตรียมไว้

### เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีดำเนินการหาดังต่อไปนี้

1. เกณฑ์เกี่ยวกับจำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคกลาง ซึ่งในที่นี้ต้องการทราบว่าจำนวนนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของภาคกลางจบการศึกษาจากโรงเรียนประเภทใดบ้าง ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากกองแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อรวบรวมจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด โรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ และโรงเรียนราษฎร์ ในภาคกลาง ในกรณีนี้ยกเว้นกรุงเทพมหานคร
2. เกณฑ์เกี่ยวกับรายได้ของครอบครัวนักเรียน ผู้วิจัยได้นำรายได้ประชากรต่อประชากรหนึ่งคน ของประชากรในภาคกลางปีการศึกษา 2519 จากกองวางแผนประชากรและกำลังคน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2520 มาประมาณการโดยคำนึงถึงอาชีพของประชากรในภาคกลางเป็นหลัก
3. เกณฑ์เกี่ยวกับอาชีพบิดา ระดับการศึกษา และภูมิฐานะของนักเรียน ผู้วิจัยได้นำเอาสถิติตัวเลขประชากรชายที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป จำแนกตามชั้นที่เรียนสำเร็จ อายุ และเพศ ตลอดจนจำนวนประชากรในภาคกลาง จำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัย ในเขตเทศบาล สุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาล และสุขาภิบาล จากรายงานการสำรวจสำมะโนประชากร และเคหะ พ.ศ. 2513 ภาคกลาง สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา ทารวมที่ 1, 15 และ 17 เป็นหลักในการกำหนดเกณฑ์
4. เกณฑ์เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาเกณฑ์โดยอาศัยข้อมูลจากโรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด โรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ และโรงเรียนราษฎร์ โดยทำการศึกษาเป็นรายกรณี (Case Study) ในเรื่องของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2519 โดยขอความร่วมมือกับส่วนศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี และจังหวัดลพบุรี โรงเรียนที่ทำการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน อัมพรไพศาล ศรีบุญญานนท์ ปากเกล็ด ท.บ.อ. ค่ายนารายณ์ศึกษา โกลส่วโรงวิทยา พิบูลวิทยาลัย เพื่อต้องการทราบว่าในโรงเรียนนั้น ๆ

มีนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สอบได้คะแนนกว่า 75 % ขึ้นไป มีจำนวนเท่าไร, 60 - 74 % , จำนวนเท่าไร, และต่ำกว่า 60 % ลงมามีจำนวนเท่าไร แล้วนำความถี่มารวมหาค่าเฉลี่ยร้อยละ แยกเป็นกลุ่มสูง กลุ่มกลาง และกลุ่มต่ำ

### การจัดกระทำกับข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่นักเรียนตอบมาแยกประเภทของโรงเรียน ซึ่งแยกออกเป็นโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์
2. นำแบบสอบถามที่แยกประเภทโรงเรียนแล้วมาคัดเลือกและตรวจสอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้
3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบนับจำนวนตัวแปรที่ต้องการทราบ

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบหาความถี่จากแบบสอบถาม
2. เปลี่ยนความถี่เป็นอัตราส่วนร้อยละ โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความเป็นจริงของประชากรของนักเรียน ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคกลาง

4. ทำการทดสอบความถี่ของข้อมูล โดยใช้สูตร ไค - สแควร์ (Chi - square)

$$\chi^2 = n \left[ \sum_{i=1}^I \sum_{j=1}^J \frac{f_{ij}^2}{f_{i.} \cdot f_{.j}} - 1 \right]$$

เมื่อ  $f_{ij}$  แทน ตัวเลขในแต่ละช่องของตารางจากแถวที่  $i$  และหลักที่  $j$   
 $f_{i.}$  แทน ตัวเลขรวมของแถวที่  $i$  ในตาราง  
 $f_{.j}$  แทน ตัวเลขรวมของหลักที่  $j$  ในตาราง  
 $n$  แทน จำนวนความถี่ทั้งหมดในตาราง

Gene V. Glass and Psychology, Statistical Method in Education and Psychology, (Englwood - Clilp, Prentice - Hall, 1970) P. 330.

## ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

### สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

|          |                                             |
|----------|---------------------------------------------|
| $\chi^2$ | แทน ค่า ไค - สแควร์                         |
| $\Sigma$ | แทน ผลรวมทั้งหมด                            |
| df       | แทน ค่า Degree of Freedom                   |
| $f_i$    | แทน ตัวเลขรวมของแถวอนในตาราง                |
| $f_j$    | แทน ตัวเลขรวมของแถวตั้งในตาราง              |
| N        | แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง            |
| **       | แทน แสดงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 |

### ขั้นตอนในการ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้จะแบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังต่อไปนี้คือ

- ตอนที่ 1 โอกาสการ เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงประเภทของโรงเรียน  
ที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มา
- ตอนที่ 2 โอกาสการ เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงอาชีพคานักเรียน
- ตอนที่ 3 โอกาสการ เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงรายได้ของครอบครัว  
นักเรียน
- ตอนที่ 4 โอกาสการ เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงการศึกษาของ  
บิดามารดาของนักเรียน
- ตอนที่ 5 โอกาสการ เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงจำนวนพี่น้องใน  
ครอบครัวของนักเรียน

ตอนที่ 6 โอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงการมีพี่เรียน หรือเคยเรียนในโรงเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่

ตอนที่ 7 โอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงภูมิลำเนาของนักเรียน

ตอนที่ 8 โอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงผลการเรียน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียน

ตอนที่ 9 โอกาสในการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

ในการวิเคราะห์โอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จะถือเอาสัดส่วนของประชากร เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา โดยถือว่าสัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ควรสอดคล้องกับสัดส่วนของประชากรในท้องถิ่นนั้น

การวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรข้างต้นจะแบ่งออกเป็น 4 ตอนย่อยดังต่อไปนี้คือ

1. แสดงสัดส่วนของเกณฑ์ประชากรโดยพิจารณาตามตัวแปรที่ศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาโอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. แสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจำนวนนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
3. วิเคราะห์โอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยเปรียบเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษากับเกณฑ์ประชากร ตามข้อที่ 1 และข้อ 2
4. เปรียบเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างประเภทต่าง ๆ

ตอนที่ 1 โอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มา

1. ประชากรที่ใช้เป็นเกณฑ์การเปรียบเทียบตอนนี้ได้แก่จำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2519 ในภาคกลาง ดังแสดงในตาราง 2 ดังต่อไปนี้

ตาราง 2 เกณฑ์จำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2519  
ในภาคกลาง จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

| ประเภทของโรงเรียน          | จำนวนนักเรียน<br>ที่จบชั้น ม.ศ.3 | คิดเป็นร้อยละ |
|----------------------------|----------------------------------|---------------|
| โรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด | 17,699                           | 30.17         |
| โรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ   | 25,554                           | 43.57         |
| โรงเรียนราษฎร์             | 15,404                           | 26.26         |
| รวม                        | 58,657                           | 100           |

หมายเหตุ จำนวนนักเรียนที่จบชั้น ม.ศ.3 จากตาราง 2 นี้ ไม่คิดรวมถึงจำนวนนักเรียนที่จบชั้น ม.ศ.3 ในเขตกรุงเทพมหานคร

แหล่งที่มา : กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ : แบบรายงานการศึกษาส่วนภูมิภาค  
ภาคสถิติ 2520.

จากตาราง 2 จะเห็นว่าจำนวนของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอมีจำนวนสูงสุดคือร้อยละ 43.37 รองลงมาได้แก่โรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัดมีจำนวนร้อยละ 30.17 และอันดับสุดท้ายเป็นโรงเรียนราษฎร์ มีเพียงร้อยละ 26.26

2. กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520  
ในภาคกลาง ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลาง  
จำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่กำลังเรียนอยู่และโรงเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษา  
ปีที่ 3 มา

| ประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ.4 | ประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้น ม.ศ.3 มา |        |                          |        |            |        | รวมทั้งหมด |        |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------|--------|--------------------------|--------|------------|--------|------------|--------|
|                                                          | ร.ร.รัฐบาลประจำ<br>จังหวัด                  |        | ร.ร.รัฐบาลประจำ<br>อำเภอ |        | ร.ร.ราษฎร์ |        |            |        |
|                                                          | จำนวน                                       | ร้อยละ | จำนวน                    | ร้อยละ | จำนวน      | ร้อยละ | จำนวน      | ร้อยละ |
| โรงเรียนรัฐบาล                                           | 828                                         | 41.24  | 833                      | 41.48  | 347        | 17.28  | 2008       | 100    |
| โรงเรียนราษฎร์                                           | 55                                          | 6.31   | 182                      | 20.87  | 635        | 72.82  | 872        | 100    |
| รวม                                                      | 883                                         | 30.66  | 1015                     | 35.24  | 982        | 34.10  | 2880       | 100    |

ค่าสถิติในตาราง 3 เป็นสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4  
ซึ่งจะนำค่าสถิตินี้ไปวิเคราะห์โดยเทียบกับเกณฑ์และพิจารณาสัดส่วนภายในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะแสดงใน  
ตารางต่อไป

3. วิเคราะห์โอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยเปรียบเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างนักเรียน: สัดส่วนของประชากร เมื่อพิจารณาถึงประเภทของโรงเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มา

สมมุติฐานที่ 1 นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนที่ต่างประเภทกัน ในภาคกลาง มีโอกาสในการศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับประชากร เมื่อพิจารณาถึงประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มา

|                        | ประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้น ม.ศ.3 มา |                               |             |     | $\chi^2_{99 \frac{2}{2}}$ | $\chi^2$ |
|------------------------|---------------------------------------------|-------------------------------|-------------|-----|---------------------------|----------|
|                        | ร.ร. รัฐบาล<br>ประจำ<br>จังหวัด             | ร.ร. รัฐบาล<br>ประจำ<br>อำเภอ | ร.ร. ราษฎร์ | รวม |                           |          |
| ร้อยละของประชากร       | 30.17                                       | 43.57                         | 26.26       | 100 | 9.210                     | 1.903    |
| ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง | 30.66                                       | 35.24                         | 34.10       | 100 |                           |          |
| รวม                    | 60.83                                       | 78.81                         | 60.36       | 200 |                           |          |

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 4 นำไปสู่การยอมรับสมมุติฐานเพราะว่าค่า ไค - สแควร์ที่ได้แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับสัดส่วนของเกณฑ์ประชากรในภาคกลาง ไม่มีความแตกต่างกันเมื่อพิจารณาถึงประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มา ก็จะเห็นได้จากข้อมูลในตารางคือ ประชากรของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 30.17 นักเรียนจากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่มาจากโรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัดอยู่ในระดับใกล้เคียงกันคือร้อยละ 30.56 ประชากรจากโรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอร้อยละ 43.57 ในขณะที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอมียกใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 35.24 และประชากรจากโรงเรียนราษฎร์คิดเป็นร้อยละ 26.26 ส่วนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนราษฎร์มีร้อยละ 34.10

4. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มา

สมมติฐานที่ 2 นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ในภาคกลาง จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนประเภทต่าง ๆ เป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาถึงประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มา

| ประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ.4 | ประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้น ม.ศ.3 มา |                               |                |               | $\chi^2$<br>99 2 | $\chi^2$  |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------|-------------------------------|----------------|---------------|------------------|-----------|
|                                                          | ร.ร. รัฐบาล<br>ประจำ<br>จังหวัด             | ร.ร. รัฐบาล<br>ประจำ<br>อำเภอ | ร.ร. ราษฎร์    | รวม           |                  |           |
| โรงเรียนรัฐบาล                                           | 828<br>(41.24)                              | 833<br>(41.47)                | 347<br>(17.27) | 2008<br>(100) | 9.210            | 865.236** |
| โรงเรียนราษฎร์                                           | 55<br>( 6.30)                               | 182<br>(20.86)                | 635<br>(72.86) | 872<br>(100)  |                  |           |
| รวม                                                      | 883<br>(47.54)                              | 1015<br>(62.33)               | 982<br>(90.13) | 2880<br>(200) |                  |           |

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 5 นำไปสู่การปฏิเสธสมมุติฐานที่ 2 เพราะว่าค่า ไค - สแควร์ ที่ไคมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียน รัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึงประเภทของโรงเรียนที่นักเรียน จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มา ข้อมูลที่ได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน นั่นคือกลุ่มตัวอย่างที่กำลัง เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลเป็นนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาลถึง ร้อยละ 41.24 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนราษฎร์ มีผู้จบจากโรงเรียนรัฐบาลแค่ ร้อยละ 6.30 เท่านั้น ในทางตรงกันข้ามกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนรัฐบาลมีผู้จบจากโรงเรียนราษฎร์แค่ ร้อยละ 17.27 เท่านั้น ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนราษฎร์มีผู้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนราษฎร์สูงถึง ร้อยละ 72.86

ตอนที่ 2 โอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงอาชีพบิดาของนักเรียน

1. สัดส่วนของเกณฑ์ประชากรในภาคกลาง: โดยจำแนกตามกลุ่มอาชีพที่ประกอบ

ตาราง 6 จำนวนประชากรชายในภาคกลางที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปที่มีงานทำ  
จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่ประกอบ

| กลุ่มอาชีพที่ประกอบ                                | อายุ / ปี |         |         |        |        |          | รวม     | ร้อยละ |
|----------------------------------------------------|-----------|---------|---------|--------|--------|----------|---------|--------|
|                                                    | 40-44     | 45-49   | 50-54   | 55-59  | 60-64  | 65ขึ้นไป |         |        |
| 1. กลุ่มอาชีพชั้นสูง,<br>นักบริหาร                 | 8,819     | 6,431   | 3,594   | 2,308  | 1,008  | 1,035    | 23,195  | 3.75   |
| 2. กลุ่มอาชีพนักธุรกิจ,<br>นักอุตสาหกรรม           | 13,367    | 9,347   | 6,671   | 4,062  | 1,328  | 896      | 35,671  | 5.76   |
| 3. กลุ่มอาชีพพ่อค้าธรรมดา,<br>พ่อค้ารายวัน         | 23,378    | 18,589  | 16,744  | 13,789 | 9,269  | 8,298    | 90,562  | 14.64  |
| 4. กลุ่มอาชีพเสมียนพนักงาน,<br>ข้าราชการชั้นประทวน | 34,701    | 23,039  | 16,342  | 6,803  | 5,044  | 3,533    | 93,576  | 15.12  |
| 5. กลุ่มอาชีพเกษตรกร                               | 62,863    | 50,153  | 42,589  | 35,461 | 24,721 | 24,601   | 240,388 | 38.84  |
| 6. กลุ่มอาชีพกรรมกร                                | 47,231    | 32,233  | 23,457  | 16,330 | 8,910  | 7,296    | 135,457 | 21.89  |
| รวม                                                | 190,359   | 139,792 | 109,397 | 78,753 | 50,280 | 46,159   | 618,854 | 100    |

แหล่งที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา : สำมะโนประชากร และเคหะ พ.ศ. 2513

ภาคกลาง : 2516

ตัวเลขในตาราง 6 แสดงถึงประชากรในภาคกลางที่มั่งงานทำที่มีอายุระหว่าง 40 - 65 ปีขึ้นไป จะเห็นได้ว่ามีผู้ประกอบการรวมมากที่สุด ร้อยละ 38.84 รองลงมาคือ อาชีพกรรมกร ร้อยละ 21.89 เสมียนพนักงาน, ข้าราชการชั้นประทวน ร้อยละ 15.21 พอลาธรรมคา, พอลารานชา ร้อยละ 14.64 นักธุรกิจอุตสาหกรรม ร้อยละ 5.76 และ อันดับสุดท้ายคือ กลุ่มอาชีพชั้นสูง, นักบริหารมีเพียง ร้อยละ 3.75

2. กลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520

ในภาคกลาง

ตาราง 7 แสดงถึงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับอาชีพของบิดาของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลางทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์

| ประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ.4 | กลุ่มอาชีพบิดาของนักเรียน |                            |                             |                   |                |               | รวม           |
|----------------------------------------------------------|---------------------------|----------------------------|-----------------------------|-------------------|----------------|---------------|---------------|
|                                                          | ชั้นสูง<br>นักบริหาร      | นักธุรกิจ<br>นักอุตสาหกรรม | พ่อค้า<br>รวมค้า<br>รวมเช่า | เสมียน<br>พนักงาน | เกษตรกร        | กรรมกร        |               |
| โรงเรียนรัฐบาล                                           | 51<br>(2.60)              | 248<br>(12.66)             | 422<br>(21.54)              | 420<br>(21.44)    | 672<br>(34.30) | 146<br>(7.45) | 1959<br>(100) |
| โรงเรียนราษฎร์                                           | 42<br>(4.56)              | 147<br>(15.74)             | 230<br>(24.97)              | 154<br>(16.72)    | 306<br>(33.22) | 42<br>(4.56)  | 921<br>(100)  |
| รวม                                                      | 93<br>(3.23)              | 395<br>(13.71)             | 652<br>(22.64)              | 574<br>(19.93)    | 978<br>(33.96) | 188<br>(6.53) | 2880<br>(100) |

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

จากตัวเลขในตารางข้างต้น แสดงให้เห็นถึงอาชีพของบิดาของนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง ซึ่งในโรงเรียนรัฐบาล นักเรียนจะมีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด ร้อยละ 34.30 รองลงมา พ่อค้ารวมค้า, พ่อค้ารวมเช่า ร้อยละ 21.54 เสมียนพนักงาน ร้อยละ 21.44 ตามลำดับ ส่วนในโรงเรียนราษฎร์ นักเรียนจะมีบิดา ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด ร้อยละ 33.22 รองลงมาคือ พ่อค้ารวมค้า, รวมเช่า ร้อยละ 24.97 เสมียนพนักงาน 16.72 ตามลำดับ

3. วิเคราะห์โอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยเปรียบเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา กับเกณฑ์ประชากร เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบของอาชีพบิดา นักเรียน

สมมติฐานที่ 3 นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง มีบิดา หรือ ผู้ปกครองประกอบอาชีพ แยกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ในสัดส่วนที่มีได้แตกต่างไปจากสัดส่วนของกลุ่มอาชีพของประชากรในภาคกลาง

ตาราง 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ประชากร เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบบิดาของนักเรียน

|               | กลุ่มอาชีพบิดาของนักเรียนชั้น ม.ศ.4 |                            |                             |                   |         |        |     | $\chi^2_{99 \ 5}$ | $\chi^2$ |
|---------------|-------------------------------------|----------------------------|-----------------------------|-------------------|---------|--------|-----|-------------------|----------|
|               | ชั้นสูง<br>นักบริหาร                | นักธุรกิจ<br>นักอุตสาหกรรม | พ่อค้า<br>ธุรกิจ<br>ร้านค้า | เสมียน<br>พนักงาน | เกษตรกร | กรรมกร | รวม |                   |          |
| ประชากร       | 3.75                                | 5.76                       | 14.64                       | 15.12             | 38.84   | 21.89  | 100 | 15.086            | 14.290   |
| กลุ่มตัวอย่าง | 3.23                                | 13.71                      | 22.64                       | 19.93             | 33.96   | 6.53   | 100 |                   |          |
| รวม           | 6.98                                | 19.47                      | 37.28                       | 25.05             | 72.80   | 28.42  | 200 |                   |          |

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 8 นำไปสู่การยอมรับสมมติฐานที่ 3 เพราะว่าค่า ไค - สแควร์ ที่ได้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับสัดส่วนของเกณฑ์ประชากรในภาคกลาง ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึงอาชีพของบิดาของนักเรียนและอาชีพของประชากรในภาคกลาง จึงอาจกล่าวได้ว่า

นักเรียนที่มีค่าอาชีพแตกต่างกันมีโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่แตกต่างกัน  
 จะเห็นได้จากตารางวิเคราะห์ว่า กลุ่มอาชีพบิดาของนักเรียนที่เป็นเกษตรกร จากเกณฑ์ประชากร  
 มีมากที่สุดคือ ร้อยละ 38.84 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่มีโอกาสเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4  
 มีถึง ร้อยละ 33.96 กลุ่มเสมียนพนักงานจากเกณฑ์ประชากร ร้อยละ 15.12 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่าง  
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีถึง ร้อยละ 19.93 กลุ่มอาชีพนักธุรกิจ นักอุตสาหกรรม  
 เกณฑ์ประชากร ร้อยละ 5.76 จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีถึงร้อยละ 13.71  
 กลุ่มพ่อค้ากรรมกร เกณฑ์ประชากร ร้อยละ 14.64 จากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่มีโอกาสเรียน  
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีถึงร้อยละ 22.64 กลุ่มอาชีพชั้นสูง และนักบริหาร เกณฑ์ประชากร ร้อยละ 3.75  
 แต่กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่มีโอกาสเรียน มีร้อยละ 3.23 ส่วนกลุ่มอาชีพกรรมกร เกณฑ์ประชากร  
 ร้อยละ 21.89 แต่กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีโอกาสเรียนได้เพียง ร้อยละ 6.53

4. วิเคราะห์สัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงอาชีพของบิดาของนักเรียน

สมมติฐานที่ 4 นักเรียนที่ไ้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ในภาคกลาง ไม่มีความแตกต่างกันในแง่ของสัดส่วนของกลุ่มอาชีพของบิดา

ตาราง 9 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาถึงอาชีพของบิดาของนักเรียน

| ประเภทของโรงเรียน             | กลุ่มอาชีพบิดาของนักเรียนชั้น ม.ศ.4 |                            |                                 |                   |                |                |               | $\chi^2_{5, 99}$ | $\chi^2$     |
|-------------------------------|-------------------------------------|----------------------------|---------------------------------|-------------------|----------------|----------------|---------------|------------------|--------------|
|                               | อาชีพชั้นสูง                        | นักธุรกิจ<br>นักอุตสาหกรรม | พ่อค้า<br>บรรณาธิการ<br>งานช่าง | เสมียน<br>พนักงาน | เกษตรกร        | กรรมกร         | รวม           |                  |              |
| เรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ.4 |                                     |                            |                                 |                   |                |                |               |                  |              |
| เรียนรัฐบาล                   | 51<br>(2.60)                        | 248<br>(12.66)             | 422<br>(21.54)                  | 420<br>(21.44)    | 672<br>(34.30) | 146<br>(7.45)  | 1959<br>(100) | 15.086           | **<br>30.908 |
| เรียนราษฎร์                   | 42<br>(4.56)                        | 147<br>(15.74)             | 230<br>(24.97)                  | 154<br>(16.72)    | 306<br>(33.22) | 52<br>(4.56)   | 921<br>(100)  |                  |              |
| รวม                           | 93<br>(7.17)                        | 395<br>(28.41)             | 652<br>(46.52)                  | 574<br>(38.16)    | 978<br>(67.52) | 188<br>(12.02) | 2880<br>(200) |                  |              |

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 9 นำไปสู่การปฏิเสธสมมุติฐานที่ 4 เพราะว่าค่า ไค - สแควร์ ที่ไคมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ใน โรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ มีความแตกต่างกันเมื่อพิจารณาถึงกลุ่มอาชีพบิดาของนักเรียน ข้อมูลที่ได้ชี้ให้เห็นความแตกต่าง นั่นคือกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนรัฐบาล นักเรียนมีบิดาหรือผู้ปกครอง ประกอบอาชีพชั้นสูง ร้อยละ 2.60 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนราษฎร์ บิดาของนักเรียน ประกอบอาชีพชั้นสูงและนักบริหาร ถึงร้อยละ 4.56 ในทางตรงกันข้าม กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนรัฐบาล ที่บิดาของนักเรียนประกอบอาชีพ เสมียน พนักงาน มีถึงร้อยละ 21.44 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างจาก โรงเรียนราษฎร์ นักเรียนมีบิดาประกอบอาชีพ เสมียน พนักงาน แคร้อยละ 16.72 เท่านั้น

4. วิเคราะห์สัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงอาชีพของบิดาของนักเรียน

สมมติฐานที่ 4 นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ในภาคกลาง ไม่มีความแตกต่างกันในแง่ของสัดส่วนของกลุ่มอาชีพของบิดา

ตาราง 9 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาถึงอาชีพบิดาของนักเรียน

| ประเภทของโรงเรียน              | กลุ่มอาชีพบิดาของนักเรียนชั้น ม.ศ.4 |                             |                       |                   |                |                |               | $\chi^2_{5}$ | $\chi^2$     |
|--------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------|-----------------------|-------------------|----------------|----------------|---------------|--------------|--------------|
|                                | อาชีพชั้นสูง                        | นักธุรกิจ-<br>นักอุตสาหกรรม | พ่อค้า-<br>บรรณาธิการ | เสมียน<br>พนักงาน | เกษตรกร        | กรรมกร         | รวม           |              |              |
| เรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ.4. |                                     |                             |                       |                   |                |                |               |              |              |
| เรียนรัฐบาล                    | 51<br>(2.60)                        | 248<br>(12.66)              | 422<br>(21.54)        | 420<br>(21.44)    | 672<br>(34.30) | 146<br>(7.45)  | 1959<br>(100) | 15.086       | **<br>30.908 |
| เรียนราษฎร์                    | 42<br>(4.56)                        | 147<br>(15.74)              | 230<br>(24.97)        | 154<br>(16.72)    | 306<br>(33.22) | 52<br>(4.56)   | 921<br>(100)  |              |              |
| รวม                            | 93<br>(7.17)                        | 395<br>(28.41)              | 652<br>(46.52)        | 574<br>(38.16)    | 978<br>(67.52) | 188<br>(12.02) | 2880<br>(200) |              |              |

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 โอกาสการเข้าศึกษาต่อเมื่อพิจารณาถึงรายได้ของครอบครัวนักเรียน

1. สักส่วนของเกณฑ์ประชากรในภาคกลาง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ตาราง 10 เกณฑ์รายได้ประชากรในภาคกลาง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

| รายได้เฉลี่ยของประชากรต่อเดือน | ร้อยละ |
|--------------------------------|--------|
| รายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท        | 72     |
| รายได้สูงกว่า 1,000 บาท        | 28     |
| รวม                            | 100    |

แหล่งที่มา : กองวางแผนประชากร และกำลังคน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ  
และสังคมแห่งชาติ : สถิติและสรุปแผนฯ 4 ด้านประชากร กำลังคน และ  
การมีงานทำสำหรับประชาชน 2520

จากตัวเลขในตาราง 10 จะเห็นว่าแบ่งเกณฑ์รายได้ของประชากรในภาคกลาง  
ออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท มีจำนวนร้อยละ 72 และกลุ่มที่มี  
รายได้สูงกว่า 1,000 บาท มีจำนวนร้อยละ 28

2. กลุ่มตัวอย่างจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520

ในภาคกลาง

ตาราง 11 แสดงกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในโรงเรียนรัฐบาล  
และโรงเรียนราษฎร์ จำแนกตามรายได้ของครอบครัวของนักเรียน

| ประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ. 1 | รายได้ครอบครัวของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้น ม.ศ. 4 |                         |                         |                         |                     | รวม           |
|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-------------------------|-------------------------|-------------------------|---------------------|---------------|
|                                                           | ต่ำกว่า<br>1,000<br>บาท                           | 1,000 -<br>2,000<br>บาท | 2,000 -<br>3,000<br>บาท | 3,000 -<br>5,000<br>บาท | 5,000 บาท<br>ขึ้นไป |               |
| โรงเรียนรัฐบาล                                            | 392<br>(20.12)                                    | 664<br>(34.09)          | 552<br>(28.34)          | 243<br>(12.47)          | 97<br>(4.98)        | 1948<br>(100) |
| โรงเรียนราษฎร์                                            | 209<br>(22.43)                                    | 274<br>(29.40)          | 216<br>(23.17)          | 175<br>(18.78)          | 58<br>(6.22)        | 932<br>(100)  |
| รวม                                                       | 601<br>(20.87)                                    | 938<br>(32.57)          | 768<br>(26.67)          | 418<br>(14.51)          | 155<br>(5.38)       | 2880<br>(100) |

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

จากตัวเลขในตาราง 11 แสดงให้เห็นถึงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับรายได้ครอบครัวของนักเรียน  
ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง ทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ จะเห็นได้ว่า  
ผู้มาจากรอบครัวที่มีรายได้ 1,000 - 2,000 บาท มากที่สุดคือ ร้อยละ 32.57 รองลงมาคือ รายได้  
2,000 - 3,000 บาท ร้อยละ 26.67 รายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 20.87, รายได้  
3,000 - 5,000 บาท ร้อยละ 14.51 และอันดับสุดท้าย รายได้ 5,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 5.38

3. วิเคราะห์โอกาสการเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยเปรียบเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างกับเกณฑ์รายได้ของประชากร เมื่อพิจารณาถึงรายได้ของครอบครัว

สมมติฐานที่ 5 นักเรียนที่ได้เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาจากครอบครัวที่มีรายได้แยกเป็นเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างไปจากสัดส่วนของเกณฑ์รายได้ของประชากรในภาคกลาง

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ประชากร เมื่อพิจารณาถึงรายได้ของครอบครัว

|               | รายได้ครอบครัว   |                  | รวม | $\chi^2$<br>99 1 | $\chi^2$ |
|---------------|------------------|------------------|-----|------------------|----------|
|               | ต่ำกว่า 1,000บาท | สูงกว่า 1,000บาท |     |                  |          |
| ประชากร       | 72               | 28               | 100 | 6.635            | 44.4**   |
| กลุ่มตัวอย่าง | 20.87            | 79.13            | 100 |                  |          |
| รวม           | 92.87            | 107.13           | 200 |                  |          |

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 12 นำไปสู่การปฏิเสธสมมุติฐานที่ 5 เพราะว่า ค่า ไค - สแควร์  
 ที่ได้นั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้น  
 มัธยมศึกษาปีที่ 4 กับสัดส่วนของประชากรมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึงรายได้ของครอบครัวนักเรียน  
 ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่านักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงกว่า  
 1,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 79.13 และมาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน  
 ร้อยละ 20.87 ซึ่งรายได้เฉลี่ยของประชากรในภาคกลาง ผู้มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน  
 ร้อยละ 72 และมีรายได้สูงกว่า 1,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 28

4. วิเคราะห์สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงรายได้ของครอบครัว

สมมติฐานที่ 6 นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง ในโรงเรียนรัฐบาล และในโรงเรียนราษฎร์ มาจากครอบครัวที่มีรายได้แยกเป็นเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ พิจารณาดังรายได้ของครอบครัวนักเรียน

| ประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ.4 | รายได้ครอบครัวของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้น ม.ศ.4 |                        |                        |                        |                 |               | $\chi^2_{99}$ | $\chi^2$ |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|------------------------|------------------------|------------------------|-----------------|---------------|---------------|----------|
|                                                          | ต่ำกว่า<br>1,000<br>บาท                          | 1,000-<br>2,000<br>บาท | 2,000-<br>3,000<br>บาท | 3,000-<br>5,000<br>บาท | 5,000<br>ขึ้นไป | รวม           |               |          |
| โรงเรียนรัฐบาล                                           | 392<br>(20.12)                                   | 664<br>(34.09)         | 552<br>(28.34)         | 243<br>(12.47)         | 97<br>(4.98)    | 1948<br>(100) | 13.277        | 31.213** |
| โรงเรียนราษฎร์                                           | 209<br>(22.43)                                   | 274<br>(29.40)         | 216<br>(23.17)         | 175<br>(18.78)         | 58<br>(6.22)    | 932<br>(100)  |               |          |
| รวม                                                      | 601<br>(42.55)                                   | 938<br>(63.49)         | 768<br>(51.51)         | 418<br>(31.25)         | 155<br>(11.20)  | 2880<br>(200) |               |          |

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 13 นำไปสู่การปฏิเสธสมมุติฐานที่ 6 เพราะว่าค่า ไค - สแควร์ ที่ไคมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึงรายได้ของ ครอบครัวนักเรียน จากตารางจะเห็นว่า นักเรียนที่ได้ศึกษาต่อในโรงเรียนรัฐบาลมาจากครอบครัว ที่มีรายได้ 1,000 - 2,000 บาท สูงถึงร้อยละ 34.09 รองลงไปคือ รายได้ 2,000 - 3,000 บาท ร้อยละ 23.34 รายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 20.12, รายได้ 3,000 - 5,000 บาท ร้อยละ 12.47 และ 5,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 4.98 ส่วนนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราษฎร์ จะมาจากครอบครัวที่มีรายได้ 1,000 - 2,000 บาท มากที่สุด คือร้อยละ 29.40 รองลงไป รายได้ 2,000 - 3,000 บาท ร้อยละ 23.17 รายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 22.43, รายได้ 3,000 - 5,000 บาท ร้อยละ 18.78 และรายได้ 5,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 6.22 เราจะสังเกต เห็นได้ว่านักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อชั้น ม.ศ.4 จากโรงเรียนรัฐบาลจะมาจากครอบครัวที่มีรายได้ 1,000 - 2,000 บาท และ 2,000 - 3,000 บาท มีอัตราส่วนสูงกว่ารายได้ครอบครัวของนักเรียน ที่ได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ ส่วนรายได้ครอบครัวระดับอื่น ๆ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ มีอัตราส่วนสูงกว่ารายได้ของนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าสัดส่วนของนักเรียนที่มาจากรอบครัวที่มีรายได้แตกต่างกัน ได้เข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ แยกต่างกัน

ตอนที่ 4 โอกาสการเข้าศึกษาต่อเมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษารองบิตนารดาของนักเรียน

1. สักส่วนของประชากรชายอายุ 40 ปีขึ้นไป ในภาคกลาง จำแนกตามชั้นที่สำเร็จ

ตาราง 14 เกณฑ์ประชากรชายอายุ 40 ปีขึ้นไปที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของบิดาโดยทั่วไป  
ในภาคกลาง

| ระดับการศึกษา | อายุ       |             | รวม     | ร้อยละ |
|---------------|------------|-------------|---------|--------|
|               | 40 - 44 ปี | 45 ปีขึ้นไป |         |        |
| ไม่มีการศึกษา | 28,424     | 299,042     | 415,007 | 46.83  |
| ป.1           | 1,805      | 7,279       |         |        |
| ป.2           | 7,793      | 23,188      |         |        |
| ป.3           | 11,131     | 36,345      |         |        |
| ป.4           | 137,687    | 211,272     | 368,823 | 41.62  |
| ป.5           | 1,568      | 8,075       |         |        |
| ป.6           | 1,972      | 8,249       |         |        |
| ป.7           | 7,091      | 14,238      | 28,803  | 3.25   |
| ม.ศ.1         | 1,936      | 1,042       |         |        |
| ม.ศ.2         | 1,609      | 2,887       |         |        |
| ม.ศ.3         | 13,692     | 19,534      | 34,650  | 3.91   |
| ม.ศ.4         | 365        | 1,059       |         |        |

ตาราง 14 (ต่อ)

| ระดับการศึกษา | อายุ       |             | รวม     | ร้อยละ |
|---------------|------------|-------------|---------|--------|
|               | 40 - 44 ปี | 45 ปีขึ้นไป |         |        |
| ม.ศ.5         | 3,011      | 7,619       | 17,493  | 1.97   |
| อาชีว         | 1,834      | 2,003       |         |        |
| ฝึกหัดครู     | 1,130      | 1,896       |         |        |
| มหาวิทยาลัย   | 7,574      | 13,867      | 21,441  | 2.42   |
| รวม           |            |             | 886,217 | 100    |

แหล่งที่มา สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี สำมะโนประชากร และเคหะ พ.ศ.2513  
ภาคกลาง : 2516

จากตาราง 14 จะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาของประชากรชายในภาคกลางที่อายุ 40 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาระหว่าง ไม่มีการศึกษา - ป.3 มีมากที่สุดคือร้อยละ 46.83 รองลงไปได้แก่ผู้ที่มีการศึกษาระดับ ป.4 - ป.6 ร้อยละ 41.62, ป.7 - ม.ศ.2 ร้อยละ 3.25, ระดับอนุปริญญา และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.42, และผู้จบ ม.ศ.5, อาชีว ฝึกหัดครู มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 1.97

2. จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520

ในภาคกลาง

ตาราง 15 กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลาง  
จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา

| ประเภทของโรงเรียน | ระดับการศึกษาของบิดาที่กำลังเรียนชั้น ม.ศ. 4 |                             |                              |                               |                                                   |              |              |                    | รวม           |
|-------------------|----------------------------------------------|-----------------------------|------------------------------|-------------------------------|---------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------------|---------------|
|                   | ไม่จบ<br>ป.4                                 | จบ ป.4<br>แต่ไม่เกิน<br>ป.7 | จบ ป.7<br>แต่ไม่เกิน<br>มศ.3 | จบ มศ.3<br>แต่ไม่เกิน<br>มศ.5 | จบ มศ.5<br>หรือเทียบ<br>เท่า,<br>ปก.ศ.,<br>อาชีวะ | จบอนุปริญญา  | จบปริญญาตรี  | จบสูงกว่าปริญญาตรี |               |
| โรงเรียนรัฐบาล    | 359<br>(18.19)                               | 931<br>(47.16)              | 177<br>(8.96)                | 286<br>(14.49)                | 69<br>(3.49)                                      | 74<br>(3.75) | 55<br>(2.79) | 23<br>(1.17)       | 1974<br>(100) |
| โรงเรียนราษฎร์    | 79<br>(8.71)                                 | 475<br>(52.43)              | 72<br>(7.95)                 | 168<br>(18.54)                | 46<br>(5.08)                                      | 25<br>(2.76) | 24<br>(2.65) | 17<br>(1.87)       | 906<br>(100)  |
| รวม               | 438<br>(15.21)                               | 1406<br>(48.82)             | 249<br>(8.65)                | 454<br>(15.76)                | 115<br>(3.99)                                     | 99<br>(3.44) | 79<br>(2.74) | 40<br>(1.39)       | 2880<br>(100) |

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

จากตัวเลขในตาราง 15 แสดงให้เห็นถึงระดับการศึกษาของบิดาของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาจะพบว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีบิดาที่ได้รับการศึกษาจบ ป.4 แต่ไม่เกินชั้น ป.7 เป็นอัตราส่วนมากที่สุดคือร้อยละ 48.82 รองลงไปคือ จบ ม.ศ.3 แต่ไม่เกิน ม.ศ.5 ร้อยละ 15.76, ไม่จบ ป.4 ร้อยละ 15.21 จบ ป.7 แต่ไม่เกินชั้น ม.ศ.3 ร้อยละ 8.65, จบ ม.ศ.5 ปก.ศ. อาชีวะ ร้อยละ 3.99, จบอนุปริญญา ร้อยละ 3.44, จบปริญญาตรี ร้อยละ 2.74 และอันดับสุดท้ายคือ สูงกว่าปริญญาตรี มีเพียงร้อยละ 1.39

3. วิเคราะห์โอกาสการเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยเปรียบเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนกับสัดส่วนของเกณฑ์ประชากร เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของบิดา

สมมติฐานที่ 7 นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง บิดามีการศึกษาแยกเป็นระดับต่าง ๆ ในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างไปจากสัดส่วนของระดับการศึกษาของประชากรในภาคกลาง

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ประชากร เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของบิดา

|          | ระดับการศึกษา |                             |                               |                                 |                               |                                                       |     | $\chi^2$<br>99 5 | $\chi^2$ |
|----------|---------------|-----------------------------|-------------------------------|---------------------------------|-------------------------------|-------------------------------------------------------|-----|------------------|----------|
|          | ไม่จบ<br>ป.4  | จบ ป.4<br>แต่ไม่เกิน<br>ป.7 | จบ ป.7<br>แต่ไม่เกิน<br>ม.ศ.3 | จบ ม.ศ.3<br>แต่ไม่เกิน<br>ม.ศ.5 | จบ ม.ศ.5<br>หรือ<br>เทียบเท่า | จบอนุ-<br>ปริญญา<br>ปริญญาตรี<br>สูงกว่า<br>ปริญญาตรี | รวม |                  |          |
| ประชากร  | 46.83         | 41.62                       | 3.25                          | 3.91                            | 1.97                          | 2.42                                                  | 100 | 15.086           | **       |
| ตัวอย่าง | 15.21         | 48.82                       | 8.65                          | 15.76                           | 3.99                          | 7.57                                                  | 100 |                  |          |
| รวม      | 62.04         | 90.44                       | 11.9                          | 19.67                           | 5.96                          | 9.99                                                  | 200 |                  |          |

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 16 นำไปสู่การปฏิเสธสมมุติฐานที่ 7 เพราะว่าค่า ไค - สแควร์ ที่ไคมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับสัดส่วนของประชากรมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของบิดา ประชากรโดยทั่วไปในภาคกลางมีระดับการศึกษาไม่จบชั้น ป.4 มากที่สุดคือร้อยละ 46.83 แต่บุตรจากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนได้เข้าเรียนได้เพียงร้อยละ 15.21 เท่านั้น ในทางตรงกันข้ามประชากรของ ผู้จบ ป.4 แต่ไม่เกิน ป.7 มีเพียงร้อยละ 41.62 แต่บุตรจากกลุ่มตัวอย่างได้เข้าเรียนถึงร้อยละ 48.82, ประชากรของผู้จบ ป.7 แต่ไม่เกิน ม.ศ.3 ร้อยละ 3.25 แต่บุตรจากกลุ่มตัวอย่างได้เข้าเรียนถึง ร้อยละ 8.65, ประชากรของผู้จบ ม.ศ.3 แต่ไม่เกิน ม.ศ.5 มีร้อยละ 3.91 แต่บุตรจากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนได้เข้าเรียนถึงร้อยละ 15.76, ประชากรของผู้จบ ม.ศ.5 หรือเทียบเท่ามีเพียงร้อยละ 1.97 แต่บุตรจากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนได้เข้าเรียนถึงร้อยละ 3.99 และประชากรของผู้จบการศึกษาระดับ อนุปริญญา ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี มีเพียงร้อยละ 2.42 แต่บุตรจากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนได้เข้าเรียนถึง ร้อยละ 7.57

ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่าระดับการศึกษาของบิดา นักเรียนที่มีโอกาสได้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างจากระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยของประชากรในภาคกลาง

4. วิเคราะห์สัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของบิดา

สมมติฐานที่ 8 นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ มีบิดาซึ่งได้รับการศึกษา แยกเป็นระดับต่าง ๆ เป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของบิดา

| โรงเรียน | ระดับการศึกษาของบิดา นักเรียนที่กำลังเรียนชั้น ม.ศ. 4 |                             |                               |                                 |                               |                |                    |                           | รวม           | $\chi^2$<br>99 7 | $\chi^2$     |
|----------|-------------------------------------------------------|-----------------------------|-------------------------------|---------------------------------|-------------------------------|----------------|--------------------|---------------------------|---------------|------------------|--------------|
|          | ไม่จบ<br>ป.4                                          | จบ ป.4<br>แต่ไม่เกิน<br>ป.7 | จบ ป.7<br>แต่ไม่เกิน<br>ม.ศ.3 | จบ ม.ศ.3<br>แต่ไม่เกิน<br>ม.ศ.5 | จบ ม.ศ.5<br>หรือ<br>เทียบเท่า | จบอนุ<br>ปริญา | จบ<br>ปริญา<br>ตรี | จบสูงกว่า<br>ปริญา<br>ตรี |               |                  |              |
| รัฐบาล   | 359<br>(18.19)                                        | 931<br>(47.16)              | 177<br>( 8.96)                | 286<br>(14.49)                  | 69<br>(3.49)                  | 74<br>(3.75)   | 55<br>(2.79)       | 23<br>(1.17)              | 1974<br>(100) | 18.475           | **<br>55.307 |
| ราษฎร์   | 79<br>( 8.71)                                         | 475<br>(52.43)              | 72<br>( 7.95)                 | 168<br>(18.54)                  | 46<br>(5.08)                  | 25<br>(2.76)   | 24<br>(2.65)       | 17<br>(1.87)              | 906<br>(100)  |                  |              |
|          | 438<br>(26.9 )                                        | 1406<br>(99.59)             | 249<br>(16.91)                | 454<br>(33.03)                  | 115<br>(8.57)                 | 99<br>(6.51)   | 79<br>(5.44)       | 40<br>(3.05)              | 2880<br>(200) |                  |              |

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 17 นำไปสู่การปฏิเสธสมมุติฐานที่ 8 เพราะว่าค่า ไค - สแควร์ ที่ได้นั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของบิดา จะเห็นได้ว่านักเรียนที่ได้ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล บิดาจะมีการศึกษาจบ ป.4 แต่ไม่เกิน ป.7 มากที่สุดคือร้อยละ 47.16 รองลงไปคือ ไม่จบ ป.4 ร้อยละ 18.19, จบ ม.ศ.3 แต่ไม่เกิน ม.ศ.5 ร้อยละ 14.49 จบ ป.7 แต่ไม่เกิน ม.ศ.3 ร้อยละ 8.96, จบอนุปริญญา ร้อยละ 3.74, จบ ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า ร้อยละ 3.49 จบปริญญาตรี ร้อยละ 2.79 จบสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 1.17 ส่วนนักเรียนที่ได้เข้าเรียนชั้น ม.ศ.4 ในโรงเรียนราษฎร์ บิดาจะมีระดับการศึกษา จบ ป.4 แต่ไม่เกิน ป.7 มากที่สุดคือร้อยละ 52.43, รองลงไปคือระดับ ม.ศ.3 แต่ไม่เกิน ม.ศ.5 ร้อยละ 18.54, ไม่จบ ป.4 ร้อยละ 8.71, จบ ป.7 แต่ไม่เกิน ม.ศ.3 ร้อยละ 7.95, จบ ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า ร้อยละ 5.08, อนุปริญญา ร้อยละ 2.76, ปริญญาตรี ร้อยละ 2.65, และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 1.87 จะเห็นได้ว่านักเรียนที่ได้เข้าเรียนในชั้น ม.ศ.4 ในโรงเรียนรัฐบาล บิดาจะมีการศึกษาระดับ ไม่จบ ป.4, จบ ป.4 แต่ไม่เกิน ป.7, อนุปริญญา และปริญญาตรี เป็นอัตราส่วนสูงกว่าบิดาของนักเรียนที่ได้เข้าเรียนต่อชั้น ม.ศ.4 ในโรงเรียนราษฎร์ ส่วนการศึกษาในระดับอื่นบิดาของนักเรียนที่ได้เข้าเรียนในชั้น ม.ศ.4 โรงเรียนราษฎร์ มีอัตราส่วนสูงกว่าบิดาของนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อในโรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้คือ นักเรียนที่ได้เข้าเรียนต่อชั้น ม.ศ.4 ในโรงเรียนรัฐบาล บิดาจะมีระดับการศึกษา ไม่จบ ป.4 ร้อยละ 18.19 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ที่ระดับการศึกษาไม่จบ ป.4 มีร้อยละ 8.71, จบ ป.7 แต่ไม่เกิน ม.ศ.3 บิดาของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละ 8.96 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ มีร้อยละ 7.95, จบอนุปริญญา บิดาของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 3.75 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ มีร้อยละ 2.76, จบปริญญาตรี บิดาของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 2.79 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ ร้อยละ 2.65 ในทางตรงกันข้าม บิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ที่จบ ป.4 แต่ไม่เกิน ป.7 มีร้อยละ 52.43 ในขณะที่บิดาของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล

มีเพียงร้อยละ 47.16, จบ ม.ศ.3 แต่ไม่เกิน ม.ศ.5 บิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ มีร้อยละ 18.54 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละ 14.49 จบ ม.ศ.5 หรือ เทียบเท่าของบิดานักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ ร้อยละ 5.08 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 3.49 จบสูงกว่าปริญญาตรี ของบิดานักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ ร้อยละ 1.87 ส่วนบิดาของ นักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลมีเพียงร้อยละ 1.17

1. กลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลาง

ตาราง 18 กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลาง จำแนกตามจำนวนพี่น้องในครอบครัว

| ประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ.4 | จำนวนพี่น้อง     |                  | รวม            |
|----------------------------------------------------------|------------------|------------------|----------------|
|                                                          | 1 - 4 คน         | เกินกว่า 4 คน    |                |
| โรงเรียนรัฐบาล                                           | 701<br>(35.33)   | 1,283<br>(64.67) | 1,984<br>(100) |
| โรงเรียนราษฎร์                                           | 390<br>(43.53)   | 506<br>(56.47)   | 896<br>(100)   |
| รวม                                                      | 1,091<br>(37.88) | 1,789<br>(62.12) | 2,880<br>(100) |

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

จากกลุ่มตัวอย่างในตาราง 18 แสดงถึงจำนวนพี่น้องของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง ทั้งในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาจากตัวเลขรวมกันของจำนวนพี่น้องทั้งในโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนรัฐบาลแล้วปรากฏว่า นักเรียนที่มีพี่น้องเกินกว่า 4 คน มีถึงร้อยละ 62.12 และจำนวนพี่น้องระหว่าง 1 - 4 คน ร้อยละ 37.88

2. วิเคราะห์สัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียน

สมมุติฐานที่ 9 นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ในภาคกลาง มีจำนวนพี่น้องไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาถึงจำนวนพี่น้องในครอบครัว

| ประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ. 4 | จำนวนพี่น้อง     |                   |                | $\chi^2_{99,1}$ | $\chi^2$ |
|-----------------------------------------------------------|------------------|-------------------|----------------|-----------------|----------|
|                                                           | 1 - 4 คน         | 4 คนขึ้นไป        | รวม            |                 |          |
| โรงเรียนรัฐบาล                                            | 701<br>(35.33)   | 1283<br>(64.67)   | 1984<br>(100)  | 6.635           | 17.612** |
| โรงเรียนราษฎร์                                            | 390<br>(43.53)   | 506<br>(56.47)    | 896<br>(100)   |                 |          |
| รวม                                                       | 1,091<br>(78.86) | 1,789<br>(121.14) | 2,880<br>(200) |                 |          |

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 19 นำไปสู่การปฏิเสธสมมุติฐานที่ 9 เพราะว่าค่า ไค - สแควร์ ที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ไม่สอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาถึงจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียน ข้อมูลที่ได้ชี้ให้เห็นความแตกต่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่เรียนโรงเรียนรัฐบาลซึ่งมีจำนวนพี่น้องไม่เกิน 4 คน ได้เข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาลคิดเป็นร้อยละ 35.33 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องไม่เกิน 4 คน ได้เข้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์ถึงร้อยละ 43.53 ในทางตรงกันข้าม จากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องเกินกว่า 4 คนขึ้นไป ได้เข้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์เพียงร้อยละ 56.47 ในขณะที่นักเรียนที่มีพี่น้องเกินกว่า 4 คนขึ้นไป ได้เข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาลถึงร้อยละ 64.67

ตอนที่ 6 โอกาสการเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงการมีพี่เรียนหรือเคยเรียนในโรงเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่

1. กลุ่มตัวอย่างจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลาง

ตาราง 20 กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลาง จำแนกตามการมีพี่เรียนหรือเคยเรียนในโรงเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่

| ประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ | การมีพี่เรียนหรือเคยเรียนในโรงเรียน |                  | รวม            |
|------------------------------------------------|-------------------------------------|------------------|----------------|
|                                                | มี                                  | ไม่มี            |                |
| โรงเรียนรัฐบาล                                 | 641<br>(32.94)                      | 1,305<br>(67.06) | 1,946<br>(100) |
| โรงเรียนราษฎร์                                 | 304<br>(32.55)                      | 630<br>(67.45)   | 934<br>(100)   |
| รวม                                            | 945<br>(32.81)                      | 1,935<br>(67.19) | 2,880<br>(100) |

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

จากตัวเลขในตาราง 20 แสดงถึงกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา  
ปีที่ 4 จำแนกตามการมีพี่เรียนหรือเคยเรียนในโรงเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ จะเห็นได้ว่า  
ทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ นักเรียนจะมีพี่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่นักเรียนเรียนอยู่  
น้อยกว่า ไม่เคยมีพี่เรียนหรือเคยเรียนอยู่เหมือนกันทั้งในโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาล  
แต่เมื่อพิจารณารวมกันทั้งนักเรียนชั้น ม.ศ. 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์แล้วปรากฏว่า  
นักเรียนไม่มีพี่เรียนหรือเคยเรียนในโรงเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ในชั้น ม.ศ. 4 มีจำนวนถึง  
ร้อยละ 67.19 แต่นักเรียนที่มีพี่เรียนหรือเคยเรียนในโรงเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่มีเพียง  
ร้อยละ 32.81

2. วิเคราะห์สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงการมีพี่เรียนหรือเคยเรียนอยู่ในโรงเรียนประเภทเดียวกัน

สมมติฐานที่ 10 นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ของภาคกลาง ไม่แตกต่างกันในแง่ของการมีพี่เคยเรียนอยู่ในโรงเรียนประเภทเดียวกัน

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาถึงการมีพี่เรียนหรือเคยเรียนอยู่ในโรงเรียนประเภทเดียวกัน

| ประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ.4 | การมีพี่เรียนหรือเคยเรียน<br>ในโรงเรียน |                  | รวม           | $\chi^2$<br>99 1 | $\chi^2$ |
|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------|------------------|---------------|------------------|----------|
|                                                          | มี                                      | ไม่มี            |               |                  |          |
| โรงเรียนรัฐบาล                                           | 141<br>(32.94)                          | 1305<br>(67.06)  | 1946<br>(100) | 6.635            | .044     |
| โรงเรียนราษฎร์                                           | 304<br>(32.55)                          | 630<br>(67.45)   | 934<br>(100)  |                  |          |
| รวม                                                      | 945<br>(65.49)                          | 1935<br>(134.51) | 2880<br>(200) |                  |          |

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 21 นำไปสู่การยอมรับสมมุติฐานที่ 10 เพราะว่าค่า  
 ไค - สแควร์ที่ได้ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วน  
 กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์  
 มีความสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาถึงการมีพี่เรียนหรือเคยเรียนอยู่ในโรงเรียนประเภทเดียวกัน  
 ซึ่งจะเห็นได้จากข้อมูลของนักเรียนที่มีพี่เรียนหรือเคยเรียนในโรงเรียน จากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน  
 ชั้น ม.ศ.4 ในโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 32.94 การมีพี่เคยเรียนในโรงเรียนของนักเรียนที่เรียนอยู่  
 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราษฎร์ ร้อยละ 32.55 ซึ่งไม่แตกต่างกัน ในทำนองเดียวกันนักเรียน  
 ที่ไม่มีพี่เรียนหรือเคยเรียนในโรงเรียนราษฎร์ มีร้อยละ 67.45 เช่นกัน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าสัดส่วน  
 ของจำนวนนักเรียนที่มีและไม่มีพี่เรียนหรือเคยเรียนอยู่ในโรงเรียนประเภทเดียวกันของนักเรียน ได้เข้า  
 ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 โอกาสการเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงภูมิลำเนาของนักเรียน

1. สัดส่วนของ เกณฑ์ประชากรในภาคกลาง จำแนกตามภูมิลำเนาของนักเรียน

ตาราง 22 เกณฑ์ประชากรในภาคกลาง จำแนกตามภูมิลำเนาในเขตเทศบาล สุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาล สุขาภิบาล

| ภูมิลำเนาของประชากร                 | จำนวนประชากร | ร้อยละ |
|-------------------------------------|--------------|--------|
| ในเขตเทศบาล (ในเมือง)               | 3,212,981    | 44.34  |
| ในเขตสุขาภิบาล                      | 1,492,726    |        |
| นอกเขตเทศบาล - สุขาภิบาล (นอกเมือง) | 5,906,170    | 55.66  |
| รวม                                 | 10,611,877   | 100    |

แหล่งที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี การสำรวจสำมะโนประชากร และเคหะ  
พ.ศ. 2513 ภาคกลาง 2516.

จากข้อมูลในตาราง 22 จะเห็นว่าประชากรร้อยละ 55.66 มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตเทศบาล - สุขาภิบาล และประชากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาล - สุขาภิบาล มีร้อยละ 44.34

2. กลุ่มตัวอย่างจำนวนนักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520

ในภาคกลาง

ตาราง 23 กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลาง  
จำแนกตามภูมิลำเนาของนักเรียน

| ประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ.4 | ภูมิลำเนาของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้น ม.ศ.4 |                 | รวม           |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------|-----------------|---------------|
|                                                          | ในเมือง                                     | ชนบท            |               |
| โรงเรียนรัฐบาล                                           | 1228<br>(62.34)                             | 742<br>(37.66)  | 1970<br>(100) |
| โรงเรียนราษฎร์                                           | 565<br>(62.09)                              | 345<br>(37.91)  | 910<br>(100)  |
| รวม                                                      | 1793<br>(62.26)                             | 1087<br>(37.74) | 2880<br>(100) |

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

จากตัวเลขในตาราง 23 เป็นสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำแนกตามภูมิลำเนาทั้งในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ในภาคกลาง จะเห็นได้ว่านักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลมีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง ร้อยละ 62.34 นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ มีภูมิลำเนาในเมือง ร้อยละ 62.09 เมื่อพิจารณารวมกันทั้งนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล และในโรงเรียนราษฎร์แล้ว จะมีนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองร้อยละ 62.26 มีภูมิลำเนาในชนบท ร้อยละ 37.74

3. วิเคราะห์โอกาสการเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยเปรียบเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนกับเกณฑ์ประชากร เมื่อพิจารณาถึงภูมิลำเนาของนักเรียน

สมมติฐานที่ 11 นักเรียนที่ไ้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง มีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง หรือในชนบท เป็นสัดส่วนไม่แตกต่างไปจากสัดส่วนของประเภทของภูมิลำเนาของประชากรในภาคกลาง

ตาราง 24 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ประชากร เมื่อพิจารณาถึงลักษณะภูมิลำเนา

|               | ภูมิลำเนา |       | รวม | $\chi^2$<br>99 $\chi^2_1$ | $\chi^2$ |
|---------------|-----------|-------|-----|---------------------------|----------|
|               | ในเมือง   | ชนบท  |     |                           |          |
| ประชากร       | 44.34     | 55.66 | 100 | 6.635                     | 6.451    |
| กลุ่มตัวอย่าง | 62.26     | 37.74 | 100 |                           |          |
| รวม           | 106.6     | 93.4  | 200 |                           |          |

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 24 นำไปสู่การยอมรับสมมติฐานที่ 11 เพราะว่าค่า ไค - สแควร์แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับสัดส่วนของเกณฑ์ประชากรไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึงภูมิลำเนาของประชากรในภาคกลาง ประชากรโดยทั่วไปจะมีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองร้อยละ 44.34 อยู่ในชนบทร้อยละ 55.66 ส่วนนักเรียนที่ไ้เข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองร้อยละ 62.26 ในชนบทร้อยละ 37.74

4. วิเคราะห์สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงภูมิลำเนาของนักเรียน

สมมติฐานที่ 12 นักเรียนที่ไ้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ของภาคกลาง มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองและชนบท เป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 25 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาถึงภูมิลำเนาของนักเรียน

| ประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ.4 | ภูมิลำเนา        |                 | รวม           | $\chi^2_{99 \times 1}$ | $\chi^2$ |
|----------------------------------------------------------|------------------|-----------------|---------------|------------------------|----------|
|                                                          | ในเมือง          | ชนบท            |               |                        |          |
| โรงเรียนรัฐบาล                                           | 1228<br>(62.34)  | 742<br>(37.66)  | 1970<br>(100) | 6.655                  | .0162    |
| โรงเรียนราษฎร์                                           | 565<br>(62.09)   | 345<br>(37.91)  | 910<br>(100)  |                        |          |
| รวม                                                      | 1793<br>(124.43) | 1087<br>(75.57) | 2880<br>(200) |                        |          |

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 25 นำไปสู่การยอมรับสมมติฐานที่ 12 เพราะว่าค่า ไค - สแควร์ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึง

ภูมิฐานะของนักเรียน ทั้งข้อมูลของนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล มีภูมิฐานะอยู่ในเมือง ร้อยละ 62.34 ในชนบท ร้อยละ 37.66 ส่วนนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ มีภูมิฐานะอยู่ในเมือง ร้อยละ 62.09 ในชนบท ร้อยละ 37.91 จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ที่มีภูมิฐานะอยู่ในเมือง และในชนบท มีจำนวนใกล้เคียงกัน เมื่อทดสอบทางสถิติแล้วไม่พบความแตกต่าง จึงแสดงว่า สัดส่วนในการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและในโรงเรียนราษฎร์ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 8 โอกาสการเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงผลการเรียน  
ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียน

1. สักส่วนของ เกณฑ์ประชากร ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามผลการเรียนของนักเรียน

ตาราง 26 แสดงเกณฑ์ประชากรที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2519 ในเขตจังหวัด  
ฉะบุรี และนนทบุรี จำแนกตามผลการเรียนของนักเรียน

| รายชื่อโรงเรียน            | จำนวนนักเรียนที่สอบได้ |           |          | รวม   |
|----------------------------|------------------------|-----------|----------|-------|
|                            | กลุ่มสูง               | กลุ่มกลาง | กลุ่มต่ำ |       |
| โรงเรียนอัมพรไพศาล         | 30                     | 82        | 53       | 165   |
| โรงเรียนศรีบุญญานนท์       | 20                     | 86        | 430      | 536   |
| โรงเรียนปากเกร็ด           | 15                     | 106       | 331      | 452   |
| โรงเรียน ท.บ.อ.ค่ายนารายณ์ | 26                     | 228       | 97       | 351   |
| โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา      | 15                     | 75        | 245      | 335   |
| โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย      | 43                     | 110       | 522      | 675   |
| รวม                        | 149                    | 687       | 1,678    | 2,514 |
| ร้อยละ                     | 5.93                   | 27.34     | 66.73    | 100   |

แหล่งที่มา ทะเบียน ค.2 ก. ของโรงเรียน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ฉะบุรี และนนทบุรี

ตัวเลขในตาราง 26 แสดงถึงผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะเห็นได้ว่าจะมีผลการเรียน  
อยู่ในกลุ่มต่ำมากที่สุดคือร้อยละ 66.73 รองลงไปที่คือผลการเรียนอยู่ในกลุ่มกลาง ร้อยละ 27.34 และ  
อันดับสุดท้ายคือผลการเรียนของนักเรียนอยู่ในกลุ่มสูงมีเพียงร้อยละ 5.93

2. กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลาง  
จำแนกตามผลการ เรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 27 กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520  
ในภาคกลาง จำแนกตามผลการ เรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

| ประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ.4 | ผลการ เรียนของนักเรียน |                 |                | รวม           |
|----------------------------------------------------------|------------------------|-----------------|----------------|---------------|
|                                                          | กลุ่มสูง               | กลุ่มกลาง       | กลุ่มต่ำ       |               |
| โรงเรียนรัฐบาล                                           | 355<br>(17.67)         | 988<br>(49.15)  | 667<br>(33.18) | 2010<br>(100) |
| โรงเรียนราษฎร์                                           | 115<br>(13.22)         | 591<br>(67.93)  | 164<br>(18.85) | 870<br>(100)  |
| รวม                                                      | 470<br>(16.32)         | 1579<br>(54.83) | 831<br>(28.85) | 2880<br>(100) |

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

จากตัวเลขในตาราง 27 แสดงถึงผลการ เรียนของนักเรียนในชั้น ม.ศ.3 ของนักเรียนที่  
กำลังเรียนอยู่ชั้น ม.ศ.4 พบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลมีผลการ เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3  
อยู่ในกลุ่มกลางมากที่สุด คือร้อยละ 49.15 รองลงมาคือ กลุ่มต่ำ ร้อยละ 33.18 และสุดท้ายคือกลุ่มสูง  
ร้อยละ 17.67 ส่วนนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ มีผลการ เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในกลุ่มกลาง  
มากที่สุดคือร้อยละ 67.93 รองลงไปที่คือกลุ่มต่ำ ร้อยละ 18.85 และสุดท้ายคือกลุ่มสูง ร้อยละ 13.22  
เมื่อพิจารณาารวมกันทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ นักเรียนมีผลการ เรียนอยู่ในกลุ่มกลางมากที่สุด  
คือร้อยละ 54.83 รองลงไปที่คือกลุ่มต่ำ ร้อยละ 28.85 และสุดท้ายคือกลุ่มสูงร้อยละ 16.32

3. วิเคราะห์โอกาสการเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยเปรียบเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างกับเกณฑ์ประชากร เมื่อพิจารณาถึงผลการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานที่ 13 นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง มีผลการเรียนแยกเป็นประเภทกลุ่ม สูง กลาง และต่ำ เป็นสัดส่วนไม่แตกต่างไปจากสัดส่วนของประชากรของผู้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคกลาง

ตาราง 28 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ประชากร เมื่อพิจารณาถึงผลการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

|               | ผลการเรียนชั้น ม.ศ.3 |           |          |     | $\chi^2$ | $\chi^2$ |
|---------------|----------------------|-----------|----------|-----|----------|----------|
|               | กลุ่มสูง             | กลุ่มกลาง | กลุ่มต่ำ | รวม |          |          |
| ประชากร       | 5.93                 | 27.34     | 66.73    | 100 | 9.210    | 29.061** |
| กลุ่มตัวอย่าง | 16.32                | 54.83     | 28.85    | 100 |          |          |
| รวม           | 22.25                | 82.17     | 95.58    | 200 |          |          |

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 28 นำไปสู่การปฏิเสธสมมุติฐานที่ 13 เพราะว่าค่า ไค - สแควร์ ที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับสัดส่วนของประชากรแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึงผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งจะเห็นจากข้อมูลคือ ผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2519 อยู่ในกลุ่มต่ำมากที่สุด คือร้อยละ 66.73 รองลงไปคือ กลุ่มกลาง ร้อยละ 27.34 และกลุ่มสูง ร้อยละ 5.93 ส่วนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มกลางมากที่สุด คือ ร้อยละ 54.83 รองลงไปคือกลุ่มต่ำร้อยละ 28.85 และสุดท้าย กลุ่มสูงร้อยละ 16.32 จะเห็นได้ว่านักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2519 มีอัตราส่วนผลการเรียนอยู่ในกลุ่มต่ำมากกว่านักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง ส่วนนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลางมีอัตราส่วนผลการเรียนในกลุ่มกลางและกลุ่มสูงมากกว่านักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคกลาง ปีการศึกษา 2519 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่านักเรียนที่มีผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกัน มีโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกัน

4. วิเคราะห์สัดส่วนของนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึง ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานที่ 14 นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ของภาคกลาง มีผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 แยกตามเกณฑ์ สูง กลาง และต่ำ เป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาถึง ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

| ประเภทของโรงเรียน<br>ที่นักเรียนกำลังเรียน<br>ชั้น ม.ศ.4 | ผลการเรียนชั้น ม.ศ.3 |                  |                |               | $\chi^2_{99}$ | $\chi^2$ |
|----------------------------------------------------------|----------------------|------------------|----------------|---------------|---------------|----------|
|                                                          | กลุ่มสูง             | กลุ่มกลาง        | กลุ่มต่ำ       | รวม           |               |          |
| โรงเรียนรัฐบาล                                           | 355<br>(17.67)       | 988<br>(49.15)   | 667<br>(33.18) | 2010<br>(100) | 9.210         | 89.625** |
| โรงเรียนราษฎร์                                           | 115<br>(13.22)       | 591<br>(67.93)   | 164<br>(18.85) | 870<br>(100)  |               |          |
| รวม                                                      | 470<br>(30.89)       | 1579<br>(117.08) | 831<br>(52.03) | 2880<br>(200) |               |          |

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 29 นำไปสู่การปฏิเสธสมมุติฐานที่ 14 เพราะว่าค่า ไค - สแควร์ ที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึงผลการเรียน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ข้อมูลไคชี้ให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน นั่นคือกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลจะมีผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในกลุ่มสูงร้อยละ 17.67 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนราษฎร์ ที่มีผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในกลุ่มสูงเพียงร้อยละ 13.22 และกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนรัฐบาลของนักเรียนที่มีผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในกลุ่มต่ำมีถึงร้อยละ 33.18 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนราษฎร์ที่นักเรียนมีผลการเรียนอยู่ในกลุ่มต่ำเพียงร้อยละ 18.85 เท่านั้น ในทางตรงกันข้าม กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนราษฎร์ที่นักเรียนมีผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ใน กลุ่มกลางมากถึง ร้อยละ 67.93 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มาจากโรงเรียนรัฐบาลที่นักเรียนมีผลการเรียน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มกลางเพียงร้อยละ 49.15

สรุปได้ว่า นักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลจะมีผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำเป็นอัตราส่วนสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ ส่วนนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ มีผลการเรียน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในกลุ่มกลางมีอัตราส่วนสูงกว่านักเรียนโรงเรียนรัฐบาล จึงอาจกล่าวได้ว่า สัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกันได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ แตกต่างกัน

ตอนที่ 9 โอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมของนักเรียน

1. กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลาง เมื่อพิจารณาถึงการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมของนักเรียน

ตาราง 30 กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 ในภาคกลาง จำแนกตามการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมของนักเรียน

| ประเภทของโรงเรียน | กิจกรรม          |                  | รวม            |
|-------------------|------------------|------------------|----------------|
|                   | ร่วมกิจกรรม      | ไม่ร่วมกิจกรรม   |                |
| โรงเรียนรัฐบาล    | 704<br>(35.81)   | 1262<br>(64.19)  | 1966<br>(100)  |
| โรงเรียนราษฎร์    | 406<br>(44.42)   | 508<br>(55.58)   | 914<br>(100)   |
| รวม               | 1,110<br>(38.54) | 1,770<br>(61.46) | 2,880<br>(100) |

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

จากตัวเลขในตาราง 30 จะเห็นได้ว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนในโรงเรียนรัฐบาล เคยเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมเพียง ร้อยละ 35.81 และไม่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมถึง ร้อยละ 64.19 ในขณะที่เดียวกันนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ เคยเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิม ร้อยละ 44.42 และไม่เข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 55.58 เมื่อพิจารณา รวมทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ปรากฏว่า นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เคย เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมเพียงร้อยละ 38.54 ไม่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมถึงร้อยละ 61.40

2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อพิจารณาถึงการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมของนักเรียน

สมมติฐานที่ 15 นักเรียนที่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ของภาคกลาง ไม่แตกต่างกันในสัดส่วนของการเข้าร่วม หรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเดิม

ตาราง 31 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนรัฐบาล เมื่อพิจารณาถึงการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมของนักเรียน

| ประเภทของโรงเรียน | กิจกรรม         |                  | รวม           | $\chi^2_{99}$ | $\chi^2$ |
|-------------------|-----------------|------------------|---------------|---------------|----------|
|                   | รวมกิจกรรม      | ไม่รวมกิจกรรม    |               |               |          |
| โรงเรียนรัฐบาล    | 704<br>(35.81)  | 1262<br>(64.19)  | 1966<br>(100) | 6.635         | 19.533** |
| โรงเรียนราษฎร์    | 406<br>(44.42)  | 508<br>(55.58)   | 914<br>(100)  |               |          |
| รวม               | 1110<br>(80.23) | 1770<br>(119.77) | 2880<br>(200) |               |          |

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 31 นำไปสู่การปฏิเสธสมมุติฐานที่ 15 เพราะว่าค่า ไค - สแควร์ ที่ได้นั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัดส่วนของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ มีความแตกต่างกันเมื่อพิจารณาถึงการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม กิจกรรมในโรงเรียนเดิม ข้อมูลที่ได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างอย่างเด่นชัด นั่นคือกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล เคยเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมร้อยละ 35.81 ในขณะที่นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ เคยเข้าร่วมกิจกรรม ในโรงเรียนเดิมถึง ร้อยละ 44.42 แต่ในทางตรงกันข้าม นักเรียนที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมเลยมีถึงร้อยละ 64.19 ในขณะที่นักเรียน ที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมเพียงร้อยละ 55.58 ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าสัดส่วนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิม แตกต่างกัน และได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์แตกต่างกันด้วย.

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

#### ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของโอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่อาจจะ เป็นผลมาจากการ เรียนสำเร็จจากโรงเรียนต่างประเภทกันในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสการ เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับสถานภาพส่วนตัวของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ในภาคกลาง
3. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของโอกาสการ เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่อาจจะเป็นผลมาจากสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยได้ทำการศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง จากโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ในปีการศึกษา 2520 จังหวัดที่ทำการศึกษาได้แก่ จังหวัดนนทบุรี นครปฐม เพชรบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา ฉะเชิงเทรา และ ชลบุรี รวม 8 จังหวัด โรงเรียนที่ศึกษามีจำนวน 32 โรงเรียน เป็นจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ รวม 2,880 คน

#### เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามที่มุ่งสำรวจประเภทโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มา สถานภาพส่วนตัว และผลการ เรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

## การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจาก ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูประจำชั้น และเจ้าหน้าที่ทะเบียนของโรงเรียน

### การจัดกระทำกับข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

1. ทำการตรวจสอบความถี่จากแบบสอบถาม
2. แปลงความถี่เป็นสัดส่วนร้อยละ
3. นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับสภาพความเป็นจริงของประชากร

ในภาคกลาง ในแต่ละตัวแปร

4. ทดสอบความแตกต่างของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม แต่ละตัวแปร

โดยใช้ ไค - สแควร์ (Chi - Square)

## สรุปผลการวิจัย

### 1. ประเภทโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.1 นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด โรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ และโรงเรียนราษฎร์ มีโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากข้อมูลมีแนวโน้มว่านักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาจากโรงเรียนประจำอำเภอ ได้เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด คือร้อยละ 35.24 รองลงไปคือนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนราษฎร์ ได้เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 30.66

1.2 นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด โรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ และโรงเรียนราษฎร์ จะได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างโรงเรียนรัฐบาลกับโรงเรียนราษฎร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อ

ในโรงเรียนรัฐบาลระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาจากโรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอมากที่สุด ร้อยละ 41.48 รองลงไปที่โรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด ร้อยละ 41.24 และโรงเรียนราษฎร์ ร้อยละ 17.28 ส่วนนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราษฎร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาจากโรงเรียนราษฎร์มากที่สุด ร้อยละ 72.87 รองลงไปที่โรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ ร้อยละ 20.87 และโรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด ร้อยละ 6.31

## 2. อาชีพบิดาของนักเรียน

2.1 เมื่อเปรียบเทียบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับอาชีพของเกณฑ์ประชากร ในภาคกลาง ผลปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากข้อมูลมีแนวโน้มว่า อาชีพเกษตรกร บุตรได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด ร้อยละ 33.96 รองลงมาเป็น อาชีพพ่อค้าธรรมดา บุตรได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 22.64, อาชีพเสมียนพนักงาน บุตรได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 19.93, อาชีพนักธุรกิจอุตสาหกรรม บุตรได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 13.71, อาชีพกรรมกร บุตรได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 6.53 และอันดับสุดท้ายคืออาชีพชั้นสูงนักบริหารบุตรได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 3.23

2.2 เมื่อเปรียบเทียบอาชีพบิดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาลกับ อาชีพบิดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราษฎร์ ผลปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และจากข้อมูลชี้ให้เห็นว่าบิดามีอาชีพชั้นสูง นักบริหาร มีบุตรอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ ร้อยละ 4.56 แต่มีบุตรอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลมี ร้อยละ 2.60, อาชีพนักธุรกิจ นักอุตสาหกรรม มีบุตรอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ มีร้อยละ 15.74 แต่มีบุตรอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 12.66, อาชีพพ่อค้าธรรมดา มีบุตรอยู่ใน โรงเรียนราษฎร์ ร้อยละ 24.97 แต่มีบุตรอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 21.54 ในทางตรงกันข้าม อาชีพเสมียนพนักงานมีบุตรอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละ 21.44 แต่มีบุตรอยู่ในโรงเรียนราษฎร์มีเพียง ร้อยละ 16.72, อาชีพเกษตรกรมีบุตรอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล มีร้อยละ 34.30 แต่มีบุตรอยู่ใน โรงเรียนราษฎร์ มีร้อยละ 33.22 อาชีพกรรมกร มีบุตรอยู่ในโรงเรียนราษฎร์มีร้อยละ 7.45 ในขณะที่ มีบุตรอยู่ในโรงเรียนราษฎร์มีเพียงร้อยละ 4.56

### 3. รายได้ของครอบครัวนักเรียน

3.1 เมื่อเปรียบเทียบรายได้ครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับรายได้ครอบครัว จากเกณฑ์ประชากรในภาคกลาง ผลปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 จากข้อมูลชี้ให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงกว่า 1,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 79.13 และมาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 20.87 ซึ่งรายได้เฉลี่ยของประชากรในภาคกลาง ผู้มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 72 และ มีรายได้สูงกว่า 1,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 28 ทำให้เห็นแนวโน้มว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงกว่า 1,000 บาท มีโอกาสในการ เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้มากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน

3.2 นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้แตกต่างกันจะได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ผลปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 จากข้อมูลชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่ได้ศึกษาต่อในโรงเรียนรัฐบาลมาจากครอบครัวที่มีรายได้ 1,000 - 2,000 บาท สูงถึงร้อยละ 34.09 รองลงไปที่รายได้ 2,000 - 3,000 บาท ร้อยละ 28.34, รายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 20.12, รายได้ 3,000 - 5,000 บาท ร้อยละ 12.47 และ 5,000 บาทขึ้นไป 4.98 ส่วนนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราษฎร์ จะมาจากครอบครัวที่มีรายได้ 1,000 - 2,000 บาท มากที่สุด คือร้อยละ 29.40 รองลงไป รายได้ 2,000 - 3,000 บาท ร้อยละ 23.17 รายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 22.43, รายได้ 3,000 - 5,000 บาท ร้อยละ 18.78 และรายได้ 5,000 บาท ขึ้นไป ร้อยละ 6.22 จากข้อมูลทำให้เห็นแนวโน้มว่านักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ 1,000 - 2,000 บาท และ 2,000 - 3,000 บาทต่อเดือน จะได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลมากกว่าโรงเรียนราษฎร์ ส่วนนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้สูงหรือต่ำกว่านี้จะได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ มากกว่าโรงเรียนรัฐบาล

#### 4. ระดับการศึกษาของบิดานักเรียน

4.1 เมื่อเปรียบเทียบระดับการศึกษาของบิดานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ระดับการศึกษาของประชากรในภาคกลาง ผลปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากข้อมูลมีแนวโน้มว่าระดับการศึกษาของบิดาที่จบ ป.4 แต่ไม่เกิน ป.7 บุตรได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด คือร้อยละ 48.82 รองลงมาเป็นระดับการศึกษาของบิดาที่จบ ม.ศ.3 แต่ไม่เกิน ม.ศ.5 บุตรได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 15.76 ระดับการศึกษาของบิดาที่จบ ป.4 บุตรได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 15.21 ระดับการศึกษาของบิดาที่จบ ป.7 แต่ไม่เกิน ม.ศ.3 บุตรได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 8.65, ระดับการศึกษาของบิดาที่จบปริญญาตรีหรือสูงกว่า บุตรได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 7.57 และอันดับสุดท้าย ระดับการศึกษาของบิดาที่จบชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า บุตรได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 3.99

4.2 เมื่อเปรียบเทียบระดับการศึกษาของบิดานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาล กับระดับการศึกษาของบิดานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราษฎร์ ผลปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากข้อมูลชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่ได้เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลบิดาจะมีระดับการศึกษา ไม่จบ ป.4 ร้อยละ 18.19 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ ที่ระดับการศึกษาไม่จบ ป.4 มีร้อยละ 8.71, ระดับการศึกษาจบ ป.7 แต่ไม่เกิน ม.ศ.3 บิดาของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละ 8.96 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์มีร้อยละ 7.95 ระดับการศึกษา จบอนุปริญญา บิดาของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 3.75 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์มีร้อยละ 2.76, ระดับการศึกษาจบปริญญาตรี บิดาของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 2.79 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ ร้อยละ 2.65 ระดับการศึกษาที่จบ ป.4 แต่ไม่เกิน ป.7 บิดาของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละ 47.16 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์มีร้อยละ 52.43, ระดับการศึกษาจบ ม.ศ.3 แต่ไม่เกิน ม.ศ.5 บิดาของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละ 14.49 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์มีร้อยละ 18.54, ระดับการศึกษา จบ ม.ศ.5 หรือเทียบเท่าของบิดานักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละ 3.49 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์มีร้อยละ 5.08, ระดับการศึกษาจบสูงกว่าปริญญาตรีของบิดานักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละ 1.17 ส่วนบิดาของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์มีร้อยละ 1.87

## 5. จำนวนพี่น้อง

5.1 เมื่อเปรียบเทียบจำนวนพี่น้องของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาล กับจำนวนพี่น้องของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราษฎร์ ผลปรากฏว่าแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากข้อมูลชี้ให้เห็นว่า นักเรียนที่ได้เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล มีจำนวนพี่น้อง 1 - 4 คน ร้อยละ 35.33 ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ ที่มีพี่น้อง 1 - 4 คน มีร้อยละ 43.55, นักเรียนที่ได้เข้าเรียนต่อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล มีจำนวนพี่น้องเกินกว่า 4 คนขึ้นไปมีร้อยละ 64.67 ส่วน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ ที่มีพี่น้องเกินกว่า 4 คนขึ้นไปมีร้อยละ 56.47

## 6. การมีพี่เรียน หรือไม่เคยเรียนในโรงเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เมื่อเปรียบเทียบการมีพี่เรียนหรือไม่เคยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาล กับการมีพี่เรียนหรือไม่เคยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราษฎร์ ผลปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากข้อมูลชี้ให้เห็นว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาลมีพี่เคยเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 32.94 ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราษฎร์ มีพี่เคยเรียนในโรงเรียนราษฎร์ร้อยละ 32.55 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน รัฐบาลที่ไม่เคยมีพี่เรียนในโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละ 67.06 ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราษฎร์ ที่ไม่เคยมีพี่เรียนในโรงเรียนราษฎร์มีร้อยละ 67.45

## 7. ภูมิลำเนาของนักเรียน

7.1 เมื่อเปรียบเทียบภูมิลำเนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับภูมิลำเนาของ เกณฑ์ประชากรในภาคกลาง ผลปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจาก ข้อมูลมีแนวโน้มว่านักเรียนจะมีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองมีจำนวนถึง ร้อยละ 62.26 ส่วนนักเรียนที่มีภูมิลำเนา อยู่ในชนบทมีเพียงร้อยละ 37.74

7.2 เมื่อเปรียบเทียบภูมิลำเนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาล กับภูมิลำเนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราษฎร์ ผลปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากข้อมูลชี้ให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลมีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองร้อยละ 62.34 ในชนบทร้อยละ 37.66 ส่วนนักเรียนที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองร้อยละ 62.09 ในชนบทร้อยละ 37.91 จะเห็นได้ว่านักเรียนที่เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองและชนบท มีจำนวนใกล้เคียงกัน จึงเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มของนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง และชนบทสามารถที่จะเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ได้เท่าเทียมกัน

### 8. ผลการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

8.1 เมื่อเปรียบเทียบผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของเกณฑ์ประชากรในภาคกลาง ผลปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากข้อมูลชี้ให้เห็นแนวโน้มว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มกลางมากที่สุดคือร้อยละ 54.83 รองลงมาคือกลุ่มต่ำร้อยละ 28.85 และสุดท้ายคือกลุ่มสูง ร้อยละ 16.32 ซึ่งจะเห็นได้ว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการเรียนอยู่ในกลุ่มสูงและกลุ่มกลาง มีโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในกลุ่มต่ำ

8.2 เมื่อเปรียบเทียบผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาล กับผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราษฎร์ ผลปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากข้อมูลชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลจะมีผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในกลุ่มสูง ร้อยละ 17.67 ส่วนนักเรียนโรงเรียนราษฎร์มีผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในกลุ่มสูงร้อยละ 13.22, นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลมีผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในกลุ่มต่ำร้อยละ 33.18 ส่วนนักเรียนโรงเรียนราษฎร์มีผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มต่ำ ร้อยละ 18.85,

นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลมีผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในกลุ่มกลาง ร้อยละ 49.15 ส่วนนักเรียนโรงเรียนราษฎร์มีผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในกลุ่มกลาง ร้อยละ 67.93

จากข้อมูลจะเห็นแนวโน้มในการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ สามารถเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลมากกว่าโรงเรียนราษฎร์ ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในกลุ่มกลาง สามารถเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราษฎร์ ได้มากกว่าโรงเรียนรัฐบาล

#### 9. การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

เมื่อเปรียบเทียบการเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมของนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในโรงเรียนรัฐบาลกับโรงเรียนราษฎร์ ผลปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากข้อมูลชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลเคยเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิม ร้อยละ 35.81 ส่วนนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ เคยเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิม ร้อยละ 44.42 นักเรียนที่เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมมีจำนวนร้อยละ 64.19 ส่วนนักเรียนที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิม ร้อยละ 55.58

จากข้อมูลพอจะเห็นแนวโน้มได้ว่านักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมสามารถเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ได้มากกว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิม

## อภิปรายผล

### 1. องค์ประกอบประเภทโรงเรียนของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.1 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนแต่ละประเภทมีโอกาสในการศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ไม่ว่านักเรียนจะจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนประจำจังหวัด โรงเรียนประจำอำเภอ โรงเรียนราษฎร์ มีโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้เท่าเทียมกัน ทั้งนี้เนื่องจากมาจากโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ในภาคกลางจัดการบริหารโรงเรียน, จัดอุปกรณ์การสอน และมีครูสอนที่มีความรู้ และคุณภาพอยู่ในระดับเดียวกัน และอาจจะเป็นไปได้ที่ว่าโรงเรียนในภาคกลางตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นศูนย์กลางแห่งความเจริญทางการศึกษา เทคโนโลยี การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนมีความสะดวกในการคมนาคมอย่างทั่วถึง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับนโยบาย การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2520 : 4) "รัฐพึงจัดและส่งเสริมการมัธยมศึกษาเพื่อประกันความเสมอภาคในโอกาสที่จะเข้ารับการศึกษาระดับนี้ของพลเมือง หลักการจัดการศึกษาแนวใหม่ในระดับมัศึกษาคำนึงถึงการให้โอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกัน และการให้การศึกษาสำหรับทุกคน"

1.2 นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาจากโรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด โรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ และโรงเรียนราษฎร์ ได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลางในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์อยู่ในระดับสูง เพราะส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง ประกอบกับบิดามารดามีอาชีพทางการค้าขายหรือธุรกิจที่มีฐานะทางการเงินดี ตลอดจนบิดามีความต้องการให้บุตรของตนได้ศึกษาต่อในชั้นสูง จึงนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์ เป็นจำนวนมาก ในขณะที่โรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด และประจำอำเภอมีการสอบแข่งขัน, คัดเลือก มาตั้งแต่ต้น นักเรียนที่สอบได้ และพวกที่ได้รับการคัดเลือกมาตั้งแต่ต้นจึงมี

ผลการเรียนดีกว่าในโรงเรียนราษฎร์ นอกจากนี้อาจจะเป็นเพราะความไม่เท่าเทียมกันในด้านบริการแนะแนวการเรียนต่อในโรงเรียนเดิมไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่าโรงเรียนบางโรงเรียนยังไม่ได้จัดบริการแนะแนวในโรงเรียน

## 2. องค์ประกอบด้านอาชีพของบิดามารดานักเรียน

2.1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บิดามารดามีอาชีพที่แตกต่างกันมีโอกาสดำเนินการเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ไม่ว่าบิดามารดาของนักเรียนจะประกอบอาชีพประเภทใดก็ตาม อาชีพของบิดามีได้ส่งผลต่อโอกาสการเข้าศึกษาต่อของนักเรียน อาจกล่าวได้ว่าประชากรในภาคกลางที่ประกอบอาชีพต่างกันจะมองเห็นความสำคัญของการศึกษาล้าย ๆ กัน และส่งเสริมให้บุตรหลานได้มีโอกาสได้เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่แตกต่างกันด้วย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะประชากรในภาคกลางมีความตื่นตัวทางการศึกษา และมองเห็นความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการปรับปรุงสภาพชีวิต สังคม และประเทศชาติให้ดีขึ้นได้ จึงให้การสนับสนุนบุตรหลานในการศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกัน

2.2 นักเรียนที่บิดามีอาชีพที่แตกต่างกันจะได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนมีโอกาสดำเนินการเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่เท่าเทียมกัน เมื่อพิจารณาคำตอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นแนวโน้มว่าบิดานักเรียนที่ประกอบอาชีพชั้นสูง นักบริหาร นักธุรกิจ นักอุตสาหกรรม พ่อค้า ส่วนใหญ่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์ ส่วนบิดาที่ประกอบอาชีพเสมียน พนักงาน ข้าราชการ เกษตรกร กรรมกร มีแนวโน้มที่จะส่งบุตรเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาลที่เป็นเช่นนี้เพราะอาชีพนักบริหาร นักธุรกิจ นักอุตสาหกรรม พ่อค้า จะมีเศรษฐกิจที่ดี สามารถที่จะเสียค่าเล่าเรียนในโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งเป็นของเอกชนและเสียค่าเล่าเรียนที่แพงได้ นอกจากนี้แล้วยังขึ้นอยู่กับความเชื่อของประชาชนเกี่ยวกับการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์ ว่าเป็นโรงเรียน

ที่มีมาตรฐานการเรียนการสอนดีกว่าโรงเรียนประเภทอื่น ๆ ส่วนบิดาที่มีอาชีพเสมียน พนักงาน ข้าราชการ เกษตรกร กรรมกร จะส่งบุตรเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ที่เป็นเช่นนั้นเพราะว่า โรงเรียนรัฐบาลเป็นโรงเรียนของรัฐจัดขึ้นให้บริการแก่ประชาชนจะเสียค่าเล่าเรียนถูก ดังนั้นบิดา ที่มีอาชีพ เสมียน พนักงาน ข้าราชการ เกษตรกร กรรมกร ซึ่งมีรายได้น้อย จึงนิยมส่งบุตรหลาน เข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับหลักการที่ว่า ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า ควรที่จะเป็นผู้รับภาระในการศึกษามากกว่าผู้มีฐานะทาง เศรษฐกิจต่ำ

### 3. องค์ประกอบเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัวนักเรียน

3.1 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สัดส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ กับสัดส่วนของประชากรในภาคกลาง นักเรียนที่มาจากรอบครัว ที่มีรายได้แตกต่างกันมีโอกาสในการ เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มาจากรอบครัวที่มีรายได้แตกต่างกันมีโอกาสในการ เข้าศึกษาต่อ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งพบว่านักเรียนที่มาจากรอบครัวที่มีรายได้สูงกว่า 1,000 บาท มีโอกาสในการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มาจากรอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท ปัจจุบันนับเป็น ปัจจัยที่ส่งผลต่อโอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียนซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนที่มาจากรอบครัวที่ฐานะดี จะมีความพร้อมในการส่งเสริมสนับสนุนบุตรหลานให้ได้รับการศึกษาทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย และอุปกรณ์ การเรียนที่ครบครัน ในทางตรงกันข้ามนักเรียนที่มาจากรอบครัวที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจยากจน จะขาด ความพร้อมในการเรียน ทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย และอุปกรณ์การเรียน นักเรียนจะเข้าเรียนด้วยความขัดสน ขาดอุปกรณ์การเรียน และเนื่องจากความยากจนของครอบครัวจำเป็นต้องช่วยเหลือบิดา - มารดา ทำงานหารรายได้จุนเจือครอบครัว เพราะยังต้องมีน้องอีกหลายคนที่จะต้องรับผิดชอบ เมื่อสภาพการเรียน เป็นเช่นนั้น นักเรียนไม่มีความพร้อมทั้งทางด้านวัตถุ และสภาพจิตใจ จึงทำให้การเรียนของนักเรียนไม่ดี หรือมีอัตราการออกกลางคันสูง ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าเมื่ออยู่ในสภาพเช่นนี้ นักเรียนที่มาจากรอบครัว ฐานะยากจนจึงยากแก่การประสบความสำเร็จในด้านการ เรียนและการ เข้าศึกษาต่อในระดับสูงจึงมีอัตราส่วน ในขั้นต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ (สถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์, 2513 : 181)

พบว่าระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสำคัญต่อความสนใจทางการศึกษาของบุตร เป็นอย่างมาก กล่าวคือไม่ปรากฏว่ามีบุตรในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำได้รับการศึกษาเกินกว่าชั้นมัธยมศึกษา ส่วนบุตรหลานของครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและร่ำรวยได้รับการศึกษาในระดับสูง

### 3.2 นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อยต่างกันจะได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ในภาคกลางในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยต่างกันได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งจากข้อมูลจะเห็นแนวโน้มที่จะมีนักเรียนซึ่งมาจากครอบครัวที่มีรายได้สูง เข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนราษฎร์เป็นอัตราส่วนสูง ส่วนนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ปานกลาง จะเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวรายได้น้อยจะกระจายอยู่ทั้งในโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนรัฐบาล เป็นอัตราส่วนเท่า ๆ กันที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะ บิดาของนักเรียนที่ประกอบอาชีพ ค้าขาย นักธุรกิจ อุตสาหกรรม ซึ่งมีฐานะดี นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์ เพราะโรงเรียนราษฎร์มักเป็นโรงเรียนใหญ่มีชื่อเสียงของจังหวัด และที่สำคัญคือแหล่งที่ตั้งของโรงเรียนราษฎร์มักตั้งอยู่ในตัวเมือง เป็นส่วนใหญ่ ส่วนนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ปานกลางได้เข้าศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ อาจจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนรัฐบาลเก็บค่าเล่าเรียนถูก และได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ซึ่งผู้มีรายได้น้อยสามารถที่จะมีกำลังส่งบุตรหลานไปเรียนได้โดยไม่เดือดร้อนนัก

## 4. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของบิดาของนักเรียน

4.1 ผลการวิเคราะห์สัดส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ กับสัดส่วนประชากรในภาคกลาง พบว่า นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาน้อยคือไม่จบ ป.4 บุตรจะมีโอกาส

ในการเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 น้อยกว่า ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากบิดาไม่เข้าใจถึงความสำคัญของการศึกษา เพราะตนเองไม่มีความรู้และไม่เคยเรียนอยู่ในโรงเรียนไม่จบชั้น ป.4 ดังนั้นจึงมิได้สนับสนุนบุตรของตนในเรื่องการศึกษา ในทางตรงข้ามนักเรียนที่มีโอกาสในการศึกษามากคือนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษา จบชั้น ป.4 แต่ไม่เกิน ป.7 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบิดาของนักเรียนเริ่มเข้าใจและเห็นคุณค่าของการศึกษา และมองเห็นว่าตนมีการศึกษาน้อย เป็นที่น้อยเนื้อต่ำใจในเรื่องระดับการศึกษาของตนเอง จึงมีความคิดที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้บุตรหลานได้มีการศึกษาสูงกว่าตน เพราะมีความเชื่อว่าการศึกษจะเป็นแนวทางให้ไม่ต้องทำงานหนัก เช่นตน ส่วนนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงขึ้น จะมีโอกาสในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทุกระดับทั้งนี้เพราะบิดาที่มีการศึกษาสูงมักเห็นความสำคัญของการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนบุตรหลานของตนให้ได้รับการศึกษาสูง ดังนั้นนักเรียนที่มีบิดาที่ระดับการศึกษาสูงจะมีโอกาสในการศึกษาต่อสูงกว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการค้นคว้าของศิริ วรศิริ (ศิริ วรศิริ, 2513 : 53) คือ ในแหล่งชุมชนชนหนาแน่น ถ้าบิดามีการศึกษาและอาชีพที่มีรายได้สูง บุตรหลานก็จะมีการศึกษาสูงด้วย ถ้าบิดามีการศึกษาระดับต่ำ และอาชีพระดับกรรมกร บุตรหลานจะมีการศึกษาระดับต่ำด้วย

4.2 นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่เท่าเทียมกัน จากการวิเคราะห์พบว่าโรงเรียนราษฎร์ มีแนวโน้มที่จะมีนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทำเลและสถานที่ตั้งของโรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่มักจะตั้งอยู่ในชุมชนใหญ่ เช่น ในตัวจังหวัด ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการค้าขาย คมนาคม การศึกษา และเป็นสถานที่ตั้งของหน่วยราชการเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในเมืองจึงเป็นที่รวมของผู้ที่มีความรู้สูง เป็นส่วนมาก จึงนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์ซึ่งอยู่ในเมืองไปมาสะดวกและนอกจากนี้ยังประกอบกับความเชื่อถือของประชาชนเกี่ยวกับโรงเรียนราษฎร์อีกด้วย ซึ่งจากการสังเกตและสอบถามของผู้วิจัยพบว่าประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ความรู้ดี มักจะนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์มากกว่าโรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะมีความเชื่อว่าโรงเรียนราษฎร์เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพกว่าโรงเรียนรัฐบาล

## 5. องค์ประกอบเกี่ยวกับจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียน

จำนวนพี่น้องของนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีจำนวน พี่น้องในครอบครัวแตกต่างกันได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่เท่าเทียมกัน เมื่อวิเคราะห์ พบว่าแนวโน้มนักเรียนที่มีพี่น้องตั้งแต่ 4 คนขึ้นไปได้เข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล มากกว่าโรงเรียนราษฎร์ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากบิดาของนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลส่วนมาก ประกอบอาชีพเกษตรกร กรรมกร เสมียนพนักงาน และข้าราชการชั้นผู้น้อย ซึ่งต้องการแรงงาน จากครอบครัว จึงต้องมีบุตรมาก และประกอบกับมีรายได้ครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง และมีความรู้ อยู่ในระดับต่ำ แต่จะนิยมส่งบุตรเข้าศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ เพราะค่าเล่าเรียนใน โรงเรียนรัฐบาลถูกกว่าโรงเรียนราษฎร์ ในทางตรงกันข้าม นักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องเพียง 1 - 4 คน จะเข้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์มากกว่าโรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากรายได้ อาชีพ ระดับการศึกษาของบิดาที่ค่อนข้างสูงทำให้มีความรู้ในการควบคุมจำนวนบุตรและสามารถที่จะส่ง บุตรของตนเข้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งจะต้องเสียค่าเล่าเรียนในราคาแพงได้

## 6. องค์ประกอบเกี่ยวกับการมีพี่เรียนหรือไม่เคยเรียนในโรงเรียนที่นักเรียนกำลังเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

การมีพี่เรียน เคยเรียนหรือไม่เคยเรียนในโรงเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีพี่เรียน เคยเรียน หรือไม่เคยเรียนในโรงเรียนที่นักเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้เข้า ศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ เท่าเทียมกัน ดังนั้นการเข้าศึกษาต่อ ของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 น่าจะขึ้นอยู่กับความสามารถของนักเรียนเองเป็นส่วนใหญ่ การมีพี่เรียน เคยเรียน หรือไม่เคยเรียนในโรงเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้เป็นอุปสรรคต่อ การได้เข้าศึกษาต่อของนักเรียนแทบจะการใด

## 7. องค์ประกอบเกี่ยวกับภูมิฐานะของนักเรียน

7.1 ผลการวิเคราะห์สัดส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ กับประชากรในภาคกลาง นักเรียนที่มีภูมิฐานะแตกต่างกันมีโอกาสในการศึกษาต่อ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีภูมิฐานะ แตกต่างกันมีโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่าเทียมกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะทำเล ที่ตั้งของโรงเรียนในภาคกลางตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมไปมาสะดวก ทั้งในเมืองและชนบท หรือ อาจจะเป็นเพราะว่าในปัจจุบันได้มีการสร้างโรงเรียนประจำอำเภอเกือบทุกอำเภอ ในภาคกลาง และมีโครงการสร้างโรงเรียนมัธยมประจำตำบลเพิ่มขึ้นทุกปี ดังนั้นการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนจึง ขึ้นอยู่กับความสามารถของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ ภูมิฐานะของนักเรียนทั้งในเมืองและชนบทมิได้เป็น อุปสรรคในโอกาสการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนแต่ประการใด

7.2 ภูมิฐานะของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีภูมิฐานะแตกต่างกันได้เข้าศึกษาต่อ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ได้เท่าเทียมกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบันมีการสร้างโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอในชนบทเกือบครบทุกอำเภอในภาคกลาง และนอกจากนี้ การคมนาคมขนส่งในปัจจุบันสะดวกรวดเร็ว นักเรียนที่อยู่ในชนบทห่างไกลสามารถเข้ามาเรียนในเมืองได้ สะดวก และมีความปลอดภัย ดังนั้นการได้เข้าศึกษาต่อทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ จึงน่าจะขึ้นอยู่กับความสามารถส่วนตัวของนักเรียนเป็นสำคัญ ภูมิฐานะมิได้เป็นอุปสรรคในการเข้าศึกษาต่อ ของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แต่ประการใดเลย

## 8. องค์ประกอบเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

8.1 ผลจากการวิเคราะห์สัดส่วนผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ใน โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ กับสัดส่วนของประชากรในภาคกลาง พบว่าแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกัน

มีโอกาสนำเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือนักเรียนที่มีโอกาสในการศึกษาต่อส่วนมาก เป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่มีโอกาสในการศึกษาต่อ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาต่อ หรือประกอบภาระงานทั้งของรัฐบาลและเอกชน ย่อมต้องการบุคคลที่มีความสามารถและความรอบรู้ทางวิชาการดี ทั้งนี้เพราะมีความเชื่อว่าผู้ที่มีการเรียนดีย่อมจะมีประสิทธิภาพในการทำงานให้สำเร็จและมีประสิทธิภาพดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ส่วนองค์ประกอบด้านอื่นเช่น มีความสามารถพิเศษจะพิจารณาเป็นอันดับรอง ดังนั้นปัจจัยด้านองค์ประกอบเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่ง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการวิจัยของ กิล โวลเฟิล (Wolfe, 1969 : 217) คือเด็กที่ฉลาดย่อมทำคะแนนได้ดีกว่าเด็กโง่ และในการคัดเลือกตัวบุคคลเพื่อเข้าศึกษาต่อ หรือเพื่อประกอบอาชีพใด ๆ ก็ตามย่อมต้องการบุคคลที่มีความฉลาด เพื่อสามารถศึกษาต่อหรือประกอบกิจกรรมนั้น ๆ ได้สำเร็จไปด้วยดี และมักจะเลือกผู้ที่สอบได้คะแนนสูงเป็นอันดับแรก และพิจารณาสิ่งอื่น ๆ ประกอบเป็นอันดับสอง และผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ แต่สามารถเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้มากจำนวนหนึ่งนั้น อาจจะเนื่องมาจากนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำไม่สามารถที่จะสอบเข้าเรียนต่อได้ แต่ในสังคมไทยเรามีระบบเครือญาติ คนสนิท ผู้มีพระคุณ หรือผู้อุปการะโรงเรียน ตลอดจนจากผู้มีเงิน และอิทธิพลในท้องถิ่น ได้ทำการ "ฝาก" เด็กเข้าเรียน ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำสามารถมีโอกาสนำเข้าศึกษาในสถานศึกษาที่ดีได้

8.2 ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาแตกต่างกันได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ไม่เท่าเทียมกัน จากข้อมูลบ่งชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่มีผลการเรียนสูงและค่ามีทางได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลได้มากกว่าโรงเรียนราษฎร์ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าในระบบโรงเรียนของรัฐบาลจะมีการสอบเข้าศึกษาต่อ ดังนั้นนักเรียนที่เรียนดีมีผลการเรียนอยู่ในกลุ่มสูงจึงสามารถสอบเข้าศึกษาต่อได้

อย่างไรก็ตามการได้เข้าศึกษาของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาชั้นนั้น อาจจะไม่ได้นับอยู่ กับผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็ได้ เพราะในสังคมไทยมีการ "ฝาก" เด็กเข้าเรียน นั่นคือ นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ เรียนไม่เก่ง แต่เป็นบุตรผู้มีเงินหรืออิทธิพล ก็อาจจะได้เข้าศึกษาต่อใน โรงเรียนรัฐบาลได้ ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับปานกลางจะเข้าเรียนต่อในโรงเรียนราษฎร์ มากกว่าโรงเรียนรัฐบาล

#### 9. องค์ประกอบเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมของนักเรียนในโรงเรียนเดิม

การเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนในโรงเรียนเดิมของนักเรียน ที่ได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมใน โรงเรียนเดิม ได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ไม่เท่าเทียมกัน จากการศึกษาพบว่านักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิม ได้เข้าศึกษาต่อ ในโรงเรียนรัฐบาลสูงกว่านักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนราษฎร์ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ในโรงเรียนรัฐบาลมีการจัดกิจกรรมและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเป็นจำนวนมาก แต่ในการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลจะไม่คำนึงถึงการ เข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนเลย มุ่งเฉพาะด้านวิชาการเท่านั้น ในทางตรงกันข้ามนักเรียนที่เข้าร่วม กิจกรรมในโรงเรียนเดิมได้เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราษฎร์มากกว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมใน โรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่ไม่มีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

#### ข้อเสนอแนะ

##### ข้อเสนอแนะทางการศึกษา

1. จากการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อโอกาสในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาล พบว่าองค์ประกอบประการสำคัญที่สุดที่เป็นอุปสรรคทำให้

นักเรียนขาดโอกาสในการศึกษาคือองค์ประกอบด้านรายได้ครอบครัวของนักเรียน ดังนั้น เพื่อก่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาจึงควรที่จะมีการพิจารณาทั้งนี้คือ

ประการที่ 1 ควรพิจารณาปรับปรุงการเก็บเงินค่าเล่าเรียนหรือเงินบำรุงการศึกษา ตลอดจนค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ เงินที่ได้จากการเพิ่มค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมนี้จะได้นำมาปรับปรุงการศึกษาให้มีคุณภาพดีและทั่วถึง ส่วนเด็กจากรอบครัวที่มีรายได้ต่ำควรให้เสียค่าเล่าเรียนน้อยหรือมีการจัดสรรทุนการศึกษาให้นักเรียนยากจนให้กว้างขวางขึ้น ข้อเสนอแนะจึงเป็นมาตรการหนึ่งในการสร้างความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในระดับนี้ เพราะจากผลการวิจัยพบว่าผู้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีและปานกลาง ส่วนผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีโอกาสดูแลในระดับนี้น้อยกว่ากลุ่มอื่น

ประการที่ 2 รัฐควรเพิ่มจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งในอำเภอและตำบลหรือแยกสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ออกเป็น 2 หรือ 3 โรงเรียน เพื่อให้สถานที่เรียนพอเพียงกับปริมาณของนักเรียนที่ต้องการเรียน

2. จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาและสอดคล้องกับการเรียนและการส่งเสริมบุคลิกภาพ จากผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนจากโรงเรียนรัฐบาลที่ได้ศึกษาต่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนน้อย

3. ส่งเสริมการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการทางด้านวิชาการ และวิชาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อ และต้องออกไปทำงานประกอบอาชีพ เพื่อที่จะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนความสามารถที่จะพัฒนาตนเองในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี.

4. โรงเรียนควรจัดบริการแนะแนวให้นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งกระทำได้ในแนวทางต่อไปนี้คือ

ประการที่ 1 จัดการแนะแนวและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับความรู้ต่ำ หรือผู้ปกครองที่มีฐานะการเงินต่ำ แต่ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ให้เห็นความสำคัญทางการศึกษา และช่วยส่งเสริมสนับสนุนบุตรหลานให้ได้เรียนต่อในชั้นที่สูงขึ้น ทั้งนี้อาจจะทำได้โดย โรงเรียนกำหนด นโยบายติดต่อพบปะสัมพันธ์กับผู้ปกครองของนักเรียน

ประการที่ 2 จัดการบริการแนะแนวแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านการศึกษาต่อ ซึ่งการบริการนี้จัดขึ้นเฉพาะโรงเรียนใหญ่เท่านั้น ทั้งนี้ควรที่จะแก้ไขและกำหนดให้มีบริการแนะแนวแก่นักเรียนทุกโรงเรียนไม่ว่าโรงเรียนใหญ่หรือโรงเรียนเล็ก

5. ในด้านองค์ประกอบทางผลการเรียนของนักเรียนพบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนสูงมีโอกาสในการศึกษามากกว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ เมื่อเป็นเช่นนี้โรงเรียนที่มาตรฐานการเรียนของโรงเรียนต่ำควรที่จะปรับปรุงมาตรฐานของโรงเรียนทั้งนี้คือ

ประการที่ 1 โรงเรียนควรกำหนดให้มีการประชุมสัมมนาวิชาการ โดยคณะครูในโรงเรียนก่อน และหลังการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะจัดเป็นรายเทอม หรือรายปี เพราะจะเป็นการ ทบทวนแนวนโยบาย และทำความเข้าใจในด้านการจัดการ เรียนการสอนในโรงเรียน

ประการที่ 2 โรงเรียนควรที่จะจัดการอบรมคณะครูแยกตามหมวดวิชาทางด้านวิชาการ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพราะเป็นการเพิ่มคุณภาพทางด้านวิชาการให้แก่ครูประการหนึ่ง

ประการที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาและกรมสามัญศึกษาควรที่จะสนับสนุนครูในสังกัดให้ไปศึกษาต่อในทุกวิธีทาง เพราะการศึกษาต่อของครูจะทำให้มีการเพิ่มคุณภาพทางวิชาการ และมีการนำเทคนิคการเรียนการสอนสมัยใหม่เข้าไปทำการปรับปรุงการเรียนการสอนประจำของตน

ประการที่ 4 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญทางด้านวิชาการมากกว่ากิจกรรมด้านอื่น ๆ หรือเท่ากับด้านอื่น ไม่ควรต่ำกว่าด้านอื่น นั่นคือแนวปฏิบัติอาจจะออกมาในรูปของการให้เงินเดือน 2 ชั้น แก่ครูผู้รับผิดชอบ เอาใจใส่การเรียนการสอน และปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา มากกว่า หรือเท่ากับครูที่ปฏิบัติกิจกรรมด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนทางด้านวิชาการ

ประการที่ 5 การจัดหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาจะต้องจัดในแนวกว้างและลึก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน และเนื้อหาการเรียนการสอนหรือเนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน และสิ่งที่ใกล้ตัวนักเรียน เพราะหลักสูตรที่ผ่านมามิตรงต่อความต้องการของนักเรียนและไม่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน เป็นสาเหตุประการสำคัญที่ทำให้นักเรียนละทิ้งถิ่นของตนเอง

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในด้านสภาพการเรียนและการสอนของครูในโรงเรียน ตลอดจนสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ในระดับมัธยมศึกษาเพื่อที่จะศึกษาว่าสภาพการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการเข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนมากน้อยเพียงใด
2. ในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปจะมีการศึกษาว่าการสอบเข้าศึกษาต่อ (ซึ่งในทางปฏิบัติจริงรวมถึงการ "ฝากเด็กเข้าเรียน") มีผลทำให้เด็กเรียนเก่งหรืออ่อนได้เข้าเรียนเป็นเปอร์เซ็นต์ต่างกันอย่างไร
3. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป นอกจากจะศึกษาโอกาสในการเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์แล้ว ควรที่จะรวมโรงเรียนสาธิตเข้าไปด้วย ทั้งนี้เพราะโรงเรียนสาธิตมีสภาพการที่แตกต่างไปจากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์โดยสิ้นเชิง
4. ควรที่จะได้ทำการวิจัยโอกาสการได้เข้าศึกษาในสถานศึกษาอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการเข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เช่น โอกาสในการเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู วิทยาลัยเทคนิค ของนักเรียนในภาคกลาง.

## บรรณานุกรม

- กอ สวัสดิ์พาณิชย์ "การศึกษาโดยทั่วไปของกรมมัธยมศึกษาในประเทศไทย"  
ประมวลบทความเกี่ยวกับมัธยมศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา 2513, 610 หน้า.
- ขวัญใจ เลอจันทร์ การเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากรไทยในชนบท วิทยานิพนธ์  
แผนกสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, หน้า 52
- คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม สมาคมผู้บริหารการศึกษา  
แห่งประเทศไทย วัฒนาพาณิชย์ 2518, หน้า 30 - 59
- ชงศ์ วงษ์จันทร์ "โรงเรียนมัธยมที่พึงประสงค์" รายงานการสัมมนาการมัธยมศึกษาแบบประสม  
กองแผนงานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี  
2510, 250 หน้า.
- ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ ออยุธยา การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบโอเน็ต ม.ศ.5  
และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จ  
ในการศึกษาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศิลปากร ปรินฤฎานินท์ ค.ม.  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510
- นิคม จันทรวิทุรย์ ภาวะปัญหาการทำงานในประเทศไทย การสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติ  
เรื่องประชากรของประเทศไทย ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2508 หน้า 253 - 255
- บรรจง ชูสกุลชาติ "ความมุ่งหมายของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา" ปฏิรูปการอุดมศึกษา  
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช 2517, 211 หน้า.
- พนัส พันนากินทร์ "การจัดการมัธยมศึกษาเพื่อความมั่นคงของชาติ" เอกสารวิจัยส่วนบุคคล  
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2519, 139 หน้า.
- พร้อม พานิชภักดิ์ "ความต้องการกำลังคนในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ 3 ของประเทศไทย"  
วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 21 - 39 ธันวาคม 2513
- วางแผนการศึกษา, สำนักงาน รายงานการวิจัยนักเรียนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในชั้นอุดมศึกษา  
พ.ศ. 2505 - 2509 พระนคร 2510, หน้า 3 - 4.

วิฑูรย์ อุปลัมภ "บทบาทใหม่ของการมัธยมศึกษา" วารสารสามัญศึกษา

11(2) : 18 - 21 กุมภาพันธ์ 2517.

วิฑูรย์ วิเชียรโชติ "การปฏิรูปการศึกษากับการพัฒนา" พัฒนาสังคม อักษรสัมพันธ์ 2513,  
หน้า 37 - 44.

ศิริ วรศิริ สำรวจภาวะการศึกษาของประชากรในแหล่งชุมชนหนาแน่นบริเวณรอบใกล้  
ท่ามดลูยพินิจ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา  
ประสานมิตร 2513, หน้า 39.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญศึกษา รายงานการวิจัยสาเหตุที่เด็กไม่ไปเข้าเรียนใน  
โรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดกาญจนบุรี 2507 - 2508 โรงพิมพ์คุรุสภา  
พระนครศรีอยุธยา 2509, หน้า 12 - 24.

ศักดิ์-ณาสุนทรินทร์ "สถานภาพทางสังคมของชาวเมืองอยุธยา" วารสารสังคมศาสตร์  
รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม 2513, 181 หน้า.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน สมุดสถิติรายปีประเทศไทย บรรพ 30 พ.ศ. 2515 - 2516  
สำนักนายกรัฐมนตรี 2517, 560 หน้า.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน สมุดสถิติรายปีประเทศไทย บรรพ 31 พ.ศ. 2517 - 2518  
สำนักนายกรัฐมนตรี 2519, 562 หน้า.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน สำมะโนประชากร และเคหะ พ.ศ. 2513 ภาคกลาง  
สำนักนายกรัฐมนตรี 137 หน้า.

สภาการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา  
ปีการศึกษา 2512 - 2513 พระนคร หน่วยพิมพ์และจำหน่าย ศาสตราจารย์  
โรงพิมพ์ศาสนา 2513, หน้า 131.

สมพงษ์ มั่นระวัง การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญ และสายอาชีวศึกษาของนักเรียน  
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512 ปรินิพนธ์ กศ.ม.  
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 161 หน้า.

สนใจ หอมเย็น การเปรียบเทียบสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสภาวะส่วนตัวของนักเรียน  
ชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ เกี่ยวกับการศึกษาต่อ และไม่ศึกษาต่อในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย  
 ปริญญาโท คม. แผนกวิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 166 หน้า.  
 สุพจน์ ประเสริฐศรี "ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา : การกดขี่มองเห็น"  
ศูนย์ศึกษา ตุลาคม 2517, หน้า 88 - 89.  
 อาริรัตน์ บุญดุษฎี คุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี ปริญญาโท คม.  
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, 84 หน้า.

Adams, Bert N. "Occupation position Mobility and the Orientation",  
American Sociological Review, Official Journal of American  
 Sociological association, Vol. 32 No.3, 1967.

Altus, William D., "Birth Order and scholastic Aptitudes"Journal  
of Consulting Psychology 29 : 3, 1965, pp. 202 - 205.

Baber, Bernard, Social Stratification, New York : Harcourt, Braw and  
 Company Inc., 1957, pp. 395 - 396.

Becher, Bruce P., "The Influence of Interscholastic Athletics on the  
 Academic Achievement and Social Behavior of Selected Eightgrad  
 Students and Maethorne Junior High School" Dissertation Abstract,  
 35 : 7102 - A, 1975.

Bell, James W., "A Comparision of Dropouts and Nondropouts on Participation  
 in School Activities", The Journal of Education Research, 60(6) :  
 248 - 251, February, 1962.

Bourgon, J.K., "Which Students are Actisee ? Base on Sex, and Class Rank"  
School Activities, 38 : 15 May, 1967.

Charl E., Werts, "A Comparison of Male V.S. Female Colloge Attendance  
 Probabilities" Sociology of Education 1968, p. 41.

Coleman, James, "The Concept of Equality Opportunity" Harvard Education  
Review Vol. 38, No.1, Winter 1968, pp. 7 - 22.

Collozo, Jenaro Collazo. "Occupational Plans of Puertorican Youth"  
Dissertation Abstracts, 28(4) : 2534 - 2535 October, 1967.

- Dobbins, Loy Henderson, "Educational and Occupational Aspirations and Expectations of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishes" Dissertation Abstracts, 29(9) : 2958 - 2959, March, 1969.
- Eddy, Vanik Silas, "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana" Dissertation Abstracts, 29(9) : 2958 - 2959, March, 1969.
- Elder "Family Structure and Educational Attainment" American Sociological Review, Vol.30, No.1, February 1965, 85 p.
- Floud, Jean, and Halsey, A.H., "Social Class, Intelligence test, and Selection for Secondary School", Education Economic and Society, New York : The Free Press of Glencoe Inc., 1969, 216 p.
- Green, Thomas, Educational Planning in Perspective, Science and Technology Press Limited, England, 1971.
- Habison, F., and C.A. Myers, Education, Manpower and Economic Growth, Strategies of Human Resource Development, McGraw - Hill, Inc., New York, 1964, p. 11
- Humphrey, Robert D., "The Relationship of Participation In Out of School Activities to School Achievement" Thesis Abstract, Series No.11, School of Education Indiana University, 1960.
- Jencks, Christopher, "Social Stratification and Higher Education" Financing Higher Education, the American College Testing Program, 1971.
- Krauss, Irriwg, "Souces of Educational Aspiration Among Working - Class Youth" American Sociological Review, Vol.29, No.6, December 1964, p. 868.
- Mcquary, J.P., "Some Relationship between non - Intellectual Characteristics and Academic Achievement", Journal of Educational Psychology, April 1953, 44 : pp. 215 - 228.
- OECD, Equal Educational Opportunity, (Centre of Educational Research and Innovation) France, 1971, p. 17.
- Praphon Jearakul, A Study of Some factors Associated with Academic Performance of tenth - Grades in Provincial High School of North Eastern Thailand, Doctor's Thesis, University of Colorado, 1976.

- Scannell, Dale P. "Prediction of College Success from Elementary and Secondary School Performance", Journal of Educational Psychology, 1960, pp. 131 - 134.
- Shannon, James V., "Factors Related to Achievement Among First Grade pupils in Thailand", in Prahoom Suk Achava Amrung and others ed., The role of Educational Research in Educations Planning, Bangkok Prachandra Press, 1964 pp. 169 - 173.
- Shaw, Merville C., and Donald J. Brow., "Scholastic Under - Achievement of Bright College Students" Personal and Guidance Journal, 36, 1957, pp. 195 - 199.
- Smoke, Emid E., A Comparison of Graduates and Non - Graduates of the Cases of 1951 at Indiana University, Doctor's Thesis, School of Education Indiana University, 1975.
- Sukhendra, Lalchopra, "Family Size and Sebiling Position As Related to Measured Intelligence and Academic Achievement" The Journal of Social Psychology, 1966.
- Sullivan, Floy Walter, "A Study of Holding Power of two Selected Negro High School of Atlanta, Georgia", Dissertation Abstracts, 25 : 2327. October, 1962.
- Thomas Robert J., "An Empirical Study of High School Dropouts in Regard to ten Possible Related Factors", The Journal of Educational Sociology, 1954, pp. 11 - 14.
- UNESCO, Asia, Arab States, Africa Education and Progress, Paris 1961, p. 5.
- Washburne, Norman F., "Socio - Economic Status Urbanism and Academic Performance in College" Journal of Educational Research, 49, 1955, pp. 185 - 193.
- Wolfe, Deal, "Educational Opportunity, Measured Intelligence, and Social Background", Education Economy and Society, 5th. ed., New York : the Free Press of Glencoe Inc., 1969, p. 234.

## แบบสอบถาม

### คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับตัวท่าน มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวิจัยทางวิชาการเท่านั้น คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่เปิดเผยให้ผู้ใดทราบ ดังนั้นโปรดให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามนี้ด้วยความจริง

2. ลักษณะของแบบสอบถามมีลักษณะคือ

ก. เป็นแบบเลือกตอบให้นักเรียนเลือกตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียว โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ หน้าคำตอบ

ตัวอย่าง นักเรียนนับถือศาสนาอะไร

☐ พุทธ

☐ คริสต์

☐ อิสลาม

☐ พราหมณ์

อธิบาย ถ้านักเรียนนับถือศาสนาพุทธ ก็ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ พุทธ

ข. แบบเติมคำลงในช่องว่าง

ตัวอย่าง บิดามารดาของท่านมีบุตรทั้งหมดกี่คน (รวมทั้งตัวนักเรียนด้วย)

มี ..... คน เป็นชาย ..... คน, เป็นหญิง ..... คน

คำถาม

1. นักเรียนจบชั้น ม.ศ.3 จากโรงเรียนอะไร  
โรงเรียน ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....
2. โรงเรียนที่นักเรียนจบมาเป็นโรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนราษฎร์  
☐ โรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด  
☐ โรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ  
☐ โรงเรียนราษฎร์
3. บิดาของนักเรียนประกอบอาชีพประเภทใด (ในกรณีที่ไม่มีบิดาให้ถือเอามารดาหรือผู้ปกครองนักเรียนแทน)  
☐ ชานา ชาวนา ชาวไร่  
☐ กรรมกรรับจ้าง เช่น ช่างหล่อ คนงานก่อสร้าง  
☐ ช่างฝีมือ เช่น ช่างไม้ ช่างโลหะ ช่างตัดเสื้อผ้า ช่างเสริมสวย ฯลฯ  
☐ พ่อค้าขายของในตลาดสด  
☐ พ่อค้าร้านค้า (มีร้านเป็นของตนเอง)  
☐ พ่อค้าขายส่ง ร้านใหญ่  
☐ เจ้าของโรงสี โรงเลื่อย นายธนาคาร เจ้าของโรงงาน  
☐ เสนียน พนักงาน ข้าราชการชั้นตรีลงมา  
☐ ข้าราชการชั้นโทขึ้นไป  
☐ ครูอาจารย์โรงเรียนรัฐบาล  
☐ ครูโรงเรียนราษฎร์  
☐ แพทย์ หนายกความ วิศวกร สถาปนิก ผู้พิพากษา  
☐ ข้าราชการที่เป็นหัวหน้างาน เช่น ผู้ว่าราชการ ปลัดจังหวัด  
☐ ทหาร ยศ (โปรดระบุ) .....  
☐ ตำรวจ ยศ (โปรดระบุ) .....

4. บิดาของนักเรียนมีรายได้ประมาณเดือนละเท่าไร

- ☐ ไม่เกิน 1,000 บาท
- ☐ สูงกว่า 1,000 บาท แต่ไม่เกิน 2,000 บาท
- ☐ สูงกว่า 2,000 บาท แต่ไม่เกิน 3,000 บาท
- ☐ สูงกว่า 3,000 บาท แต่ไม่เกิน 5,000 บาท
- ☐ เกินกว่า 5,000 บาท

5. มารดาของนักเรียนมีรายได้ประมาณเดือนละเท่าไร (ถ้ามีรายได้)

- ☐ ไม่เกิน 500 บาท
- ☐ สูงกว่า 500 บาท แต่ไม่เกิน 1,000 บาท
- ☐ สูงกว่า 1,000 บาท แต่ไม่เกิน 2,000 บาท
- ☐ สูงกว่า 2,000 บาท แต่ไม่เกิน 3,000 บาท
- ☐ สูงกว่า 3,000 บาท

6. บิดาของนักเรียนจบการศึกษาระดับใด

- ☐ ไม่จบชั้น ป.4
- ☐ จบชั้น ป.4 แต่ไม่เกิน ป.7
- ☐ จบชั้น ป.7 แต่ไม่ถึง ม.ศ.3
- ☐ จบ ม.ศ.5 แต่ไม่ถึง ม.ศ.5
- ☐ จบ ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า เช่น ป.กศ., ป.ป.
- ☐ จบปริญญา หรือเทียบเท่า เช่น ป.ทศ.สูง, อ.กศ., พ.ม., ปวศ.
- ☐ จบปริญญาตรี
- ☐ จบสูงกว่าปริญญาตรี
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

7. นักเรียนมีเพื่อนร่วมบิดามารดาเดียวกันกี่คน (รวมทั้งตัวนักเรียนด้วย)

☐ ไม่เกิน 4 คน

☐ เกินกว่า 4 คนขึ้นไป

8. นักเรียนมีพี่ร่วมบิดา-มารดา เกยเรียน หรือกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนที่เรียนอยู่ปัจจุบันนี้หรือไม่

☐ มี

☐ ไม่มี

9. นักเรียนมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใด (ถือถิ่นฐานที่ท่านถือว่าเป็นบ้านอย่างแท้จริง)

☐ ในเขตเทศบาล

☐ นอกเขตเทศบาล

☐ ในตัวอำเภอ (เขตสุขาภิบาล)

☐ ในชนบทห่างไกลจากตัวอำเภอ

10. ขณะนี้นักเรียนพักอยู่ที่ไหน

☐ พักอยู่ถาวรทั้งระบุในข้อ 9

☐ พักอยู่กับญาติในตัวเมือง

☐ อยู่หอพักเอกชน

☐ อยู่วัด

☐ ที่อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

11. เมื่อนักเรียนเรียนอยู่ในโรงเรียนเดิมนี้ นักเรียนเป็นนักกีฬาของทีมโรงเรียนหรือไม่

☐ ฟุตบอล

☐ บาสเกตบอล

☐ แบดมินตัน

☐ กรีฑา

☐ วายน้ำ

☐ ตะกร้อ

☐ มวย

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

12. เมื่อนักเรียนเรียนอยู่ในโรงเรียนเดิมนี้ นักเรียนเป็นสมาชิกผู้ดำเนินงานของชุมนุมใดชุมนุมหนึ่งในโรงเรียนนั้นหรือไม่ ถ้าเป็นโปรดระบุชื่อชุมนุม และตำแหน่งของนักเรียนในชุมนุม

ชุมนุม ..... ตำแหน่ง .....

ชุมนุม ..... ตำแหน่ง .....

ชุมนุม ..... ตำแหน่ง .....

15. เมื่อนักเรียนเรียนอยู่ในโรงเรียนเดิมนี้ ท่านเป็นตำแหน่งในสภานักเรียนหรือไม่ ถ้ามีโปรดระบุตำแหน่งของท่าน

(ตัวอย่าง เช่น เป็นประธานนักเรียน หัวหน้าห้อง เป็นเลขานุการสภา ฯลฯ)

.....

14. ผลการสอบไล่ปลายปีของนักเรียนในชั้น ม.ศ.5 นักเรียนได้รับเกรดเฉลี่ยหรือคะแนนกี่เปอร์เซ็นต์

เกรด ..... (ในกรณีที่โรงเรียนใช้ระบบเกรด)

เปอร์เซ็นต์ ..... (ในกรณีที่โรงเรียนใช้ระบบเปอร์เซ็นต์)

ขอบคุณ

นายสถาพร ชันโต

วิสิศปริญญโท เอกการมัธยมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร